

НАРОДЕН ТЕАТЪР "И В А Н В А З О В"

Стенографски протокол

ЗАСЕДАНИЕ НА ХУДОЖЕСТВЕНИЯ СЪВЕТ

за

ПРИЕМАНЕ НА РЕПЕРТОАРА ЗА СЕЗОН 1976/77 ГОДИНА

3 юни /четвъртък/ 1976 година

С О Ф И Я

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

Участвуващи	3 стр.
О т к р и в а н е	
предс. Дико Фучеджиев	4,
Д н е в е н р е д	4
По т. 1 от дневния ред	4 - 8
По т. 2 от дневния ред	8 - 74
Севелина Гьорова	8, 70
предс. Дико Фучеджиев	12,-72
н.а. Андрей Чапразов	13
н.а. Маргарита Дупаринова	20
н.а. Стефан Гецов	22
з.а. Николина Лекова	27
н.а. Кръстьо Мирски	27
з.а. Енчо Халачев	34
Мила Надарева	36
Антония Каракостова	38
Банчо Банов	40
н.а. Филип Филипов	42
Сава Хашъмов	53
Юлиан Вучков	56
н.а. Рачко Ябанджиев	62
з.а. Емил Стефанов	65
Николай Николаев	68
По т. 3 от дневния ред	75-79

У ч а с т в у в а т :

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Дико Фучеджиев – главен директор на
Народния театър "Ив. Вазов"

ЧЛЕНОВЕ:

н.а. проф. Филип Филипов

н.а. проф. Кръстьо Мирски

з.а. Енчо Халачев

Севелина Гьорова

Банчо Банов

Антония Каракостова

н.а. Стефан Гецов

н.а. Рачко Ябанджиев

н.а. Андрей Чапразов

н.а. Маргарита Дупаринова

з.а. Емил Стефанов

Мила Падарева

Кирил Неделчев

Сава Хашъмов

з.а. Николина Лекова

Николай Николаев

Юлиян Вучков

Борислав Кръстев – КИК

Ал. Симеонов – САВ

Н а ч а л о - 15,10 ч.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Откривам заседанието на Художествения съвет.

Предлагам заседанието да протече при следния дневен ред:

1. Прекатегоризация на актьори.
2. Приемане на репертоара за сезон 1976/77 година.

Има ли други предложения за дневния ред?

н.а. АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ

Ако може да се включи и точка трета, за да помислим за нашите млади кадри. Да се направят някои предложения о време, защото те са свързани много и с предложения сега репертоар, и с този, който утре ще приемем. Говоря предимно за мъжкия млад кадър.

н.а. РАЧКО ЯБАНДЖИЕВ:

Ще има ли точка разни? Предлагам да се включи такава точка, защото има някои неща, свързани с председателската наша работа.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Нямам нищо против да включим такава точка.

Има ли други предложения? - Няма.

Приемаме заседанието на Художествения съвет да протече при следния

Д Н Е В Н И Р Е Д

1. Прекатегоризация на актьори.
2. Приемане на репертоара за сезон 1976/77 година
3. Разни.

I

По т. 1 от дневния ред съгласно Правилника за прекатегоризацията

ризацията на актьорите предлагам въз основа на показаното през изтеклата година и на данните, с които разполагам, да се прекаатегоризират:

артистът НИКОЛАЙ НИКОЛАЕВ от първа категория в категория "извънредна". Има необходимия тригодишен стаж и се предлага за ролите, които е играл в последните години: Роджер /"Всичко в градината"/, Мишо /"Мостът"/, Март /"Осъденият дом"/, Боланов /"Лес" и Бръчков от "Хъшове".

Аз специално съм го гледал в Бръчков от "Хъшове", която е една от основните роли в спектакъла и смятам, че е постижение за актьора Николай Николаев, поради което предлагам да бъде прекаатегоризиран от категория първа в категория извънредна.

Второ, предлагам Антония Каракостова, драматург в Литературното бюро, от втора категория да бъде прекаатегоризирана в драматург първа категория. АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА е един много добър и старателен работник с подготовка, квалификация и подготовка за работата, която върши, и е показала, че наистина заслужава да бъде прекаатегоризирана в по-висока категория.

Други предложения аз нямам. Имате думата.

н.в. АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ

Тя също ли има необходимия стаж?

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Да, има необходимия стаж.

САВА ХАНЪМОВ

Аз съм съгласен с предложението на другаря директор. Запознат съм с Правилника за прекаатегоризиране, а също така и с актьорите от нашия театър, които имат необходимия трудов стаж, но смятам, че при едно строго принципно и категорично разглеждане именно на художествените постижения, а не само на навършения трудов стаж за прекаатегоризиране, смятам, че това е единственото и най-правил-

но предложение, за което аз ще гласувам.

з.а. БИЧО ХАЛАЧЕВ

Аз също нямам никакви възражения по така направеното предложение. Бих искал да направя още едно предложение за прекатегоризиране на актьор. Става дума за Венелин Пехливанов. Доколкото ми е известно, той е също първа категория и правя предложение за прекатегоризиране в категория извънредна. Мисля, че той е един актьор с много качества, независимо че по стечение на обстоятелства не е така богато използван в трупата, но това, което е показвал, е достатъчно, за да имаме основание да го прекатегоризираме в по-голяма категория.

н.а. КРЪСТЬО МИРСКИ

Ако може да прочетем списъка на артистите, разбира се, не целия, а на тези, които евентуално биха имали възможност да бъдат повишени, за да не пропуснем някой.

н.а. АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ:

Поддържам искането, правилно е, за да видим кои имат право.

ПРЕДС. ДАКО ФУЧАДЖИЕВ

Добре, ще ви прочита списъка. /Прочита списъка/.

н.а. КРЪСТЬО МИРСКИ

След като чухме списъка на артистите мисля, че предложението, което другарят директор направи, е най-справедливото и най-доброто. Не съм против повишаването и на Венелин Пехливанов. Други предложения нямам и приемам това, което се предложи.

н.а. СТЕФАН ГЕШОВ

Аз мисля, че тези предложения са удачни, също и предложението на другаря Бичо Халачев за Венелин Пехливанов. Това е един много способен човек, който има развитие в бъдеще. В перспектива се вижда

неговото развитие.

н.а. АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ

И ще се ретушира озлобението му.

н.а. СТЕФАН ГЕШОВ

Не, той не е озлобен.

БАНЧО БАНОВ

Аз също поддържам предложението на другаря директор с добавката на Енчо

Халачев за Венелин Пехливанов.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Има ли други предложения? - Няма

н.а. АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ

Това са реални предложения.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Другари, предлагам НИКОЛАЙ НИКОЛАЕВ и ВЕНЕЛИН ПЕХЛИВАНОВ да бъдат прека-

тегоризирани от първа в извънредна категория и АНТОНИЯ КАРАКОС-ТОВА от втора в първа категория.

Смятам, че предложението с направената корекция е справедливо дотолкова, доколкото ние се ръководим тук от един сериозен принцип, какъвто е принципът за действителните постижения на актьорите, а не от подхода за навършен трудов стаж, при който да се смята, че всеки, който го е навършил, автоматически може да минава в по-горна категория.

н.а. АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ

Ще го гласуваме ли?

БОРИСЛАВ КРЪСТЕВ

Вие може да решите дали ще гласувате, или това ще бъде достатъчно, тъй като

прекатегоризацията във висша категория на ръководния кадър - става дума за Каракостова - се извършва от ведомствената комисия, която около 17 дни ще се занимае с този въпрос. Ведомствената комисия ще вземе под внимание и становището на Художествения съвет в случая.

Където смятат, че по-спокойно и демократично могат да

гласуват
решав въпроса, но тук не се получиха различия и може да се счита,
че това единодушие е решение на Художествения съвет и това да
предложите наведомствената комисия.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ Има ли някакви предложения против
авното гласуване? - Няма.

Моля всички, които са съгласни с направеното предложе-
ние, да гласуват с вдигане на ръка. - Приема се с пълно бол-
шинство.

II

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ Преминваме към т. 2 от дневния ред.
Давам думата на другарката Севелина
Гьорова, ръководител на Литературното бюро, за да направи предло-
жение за новия репертоар.

СЕВЕЛИНА ГЬОРОВА Другарю Фучеджиев, аз недоумявам как-
во мога да добавя, тъй като репертоа-
рът е изпратен на всички членове на Художествения съвет.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ С две думи...

СЕВЕЛИНА ГЬОРОВА В началото е отбелязано заглавието на
писателите и срещу него онази темати-
ческа обосновка, онзи тематически дял, който ние смятаме, че е
необходимо да застъпим при този първи сезон на театъра, в който
работим при нормални условия в новата сграда.

Има един превес на класически произведения и това е
направено съвършено съзнателно с две големи класически произведе-
ния за голямата сцена, затова защото ще дадат възможност за изява
на нашия състав и изобщо това е една от големите задачи на нашия

театър.

За съжаление на голяма сцена ние нямаме възможността сега да предложим съвременна българска пиеса - нещо, което е необходимо и нужно, но съответно ние сесъобразяваме с критериите, които евентуално ще се предявят към едно ново българско произведение, поставено на голямата сцена на Народния театър.

За малка сцена има такава нова творба на белетриста Димитър Начев. Това е негова първа работа за сцена, която другарите вероятно познават и са имали възможност да прочетат. Затова ние се спираме на една тематична бройка пиеса от нашето наследство - предложена е драматизация на "Железният светилник". Едно произведение, което по убеждение на Литературното бюро и на режисьора, който евентуално би го поставил - Халачев, има много силно разпределение в нашия състав и отговаря на тази основна тема, поставена в репертоара, за която ние говорихме при свикването на режисьорската колегия и на литературното бюро. Това е едно произведение, което може да се постави на по-широк обществен план на по-големи епически платна на нашата сцена.

В този дух са и "Унижените и оскърбените" на Достоевски и "Антоний и Клеопатра" от Шекспир. Едно изследване на личността в широките, ако мога така да кажа, координации на времето.

На малка сцена имаме едно предложение, което се споделя от голямата част от колегите - да открием отново с Иван Вазов, но аз не зная как ще се реши въпросът при положение, че няма постановчик от нашата режисьорска колегия, а досега не се уреди въпроса за гост-режисьор. Става дума за една малка комедия на Вазов - "Кандидати на славата", която влиза в стремежа да се запази този принцип и двете сцени на театъра да бъдат открити с Вазови творба.

Въпреки че пиесата е играна не много отдавна на сцената

на Сатиричния театър, според нас тя би могла по съвършено друг начин да прозвучи насцената на нашия театър.

Също така за малка сцена е предложена една съветска комедия, затова защото смятаме, че това е комедия на съвременна тема, която трябва да присъствува в нашия репертоар, и по този начин камерната сцена поне за сега в рамките на този сезон от предложеното може да даде една пиеса с по-съвременни проблеми и да поддържа една по-непосредствена връзка със зрителната зала.

За всички други пиеси има покритие в нашата режисура, имаме и гост-режисьор, който би се заел да постави една постановка.

Може би тук е нужно да кажа нещо повече за Валиехо, един автор, който не се познава у нас. Трябва да прочетем една малка справка.

Антонио Боеро Валиехо, роден 1916 година, отрано проявява заложби към рисуването, завършва лицей и отива в Мадрид да следва Висшата школа за изящни изкуства. Гражданската война в Испания прекъсва неговото следване, Валиехо се сражава на фронта на републиканците. Поради тази причина след завършване на гимназия е възворен в ръдното си място, където е принуден да живее без отлъчване до 1946 година. Дебютира като драматург три години по-късно и скоро неговите пиеси се поставят не само на сцените на Испания, но и в целия свят.

Световната критика вижда в него един от видните представители на съвременния трагедийен жанр. Той е автор на 13 пиеси и в момента негови творби се играят в Букурещ, в ГДР, във Варшава, в Съветския съюз в МХАТ се играе пиесата "Сънят на разума", която ние в момента предлагаме.

Оригинален писател и театрален мислител с особено интересни мисли в областта на трагедийния жанр. Той казва например

следната мисъл: "Искам да подчертая нещо, което често защитавам в драмите си. Трагедията не е отрицание и отчаяние, за мене трагедията, която изглежда най-отчайваща, носи своя конфликт на действия".

Сами разбирате, говоря тезисно за биографията, защото той има пиеси и за , изобщо създаде две такива творби за художници - една материя, която го интересува.

Нашите съображения са главно за оригиналната форма на театъра, за онзи проблем, който тя съдържа, за съотношението на таланта, на личността с проблемите на времето, за това, че не е достатъчно талантът да се реализира само в тази област, в която работи, а да има една обществена позиция и да търпи всичките последствия, които търпи един гражданин, който открито и ярко споделя своите убеждения.

Авторът не е преведен в България, негови произведения не са поставяни на българска сцена и за голяма част е може би непознат.

Другите произведения са твърде познати. С "Антоний и Клеопатра" ние сме се занимавали, тя е отдавнашно наше предложение и смятаме, че е редно театърът да се върне отново към Шекспир, да се върне към трагедиите на Шекспир и да постави едно значително произведение. При положение, че другарят Мирски проявява интерес към тази творба, мисля, че това би могло да бъде една наша голяма и хубава задача.

За "Унижените и оскърбените" ние знаете, че Достоевски е един от постоянните сътници на репертоара на Народния театър, един от най-драматичните и конфликтни писатели.

н.а. СТЕФАН ГЕЦОВ

Какво сме поставяли от него? "Братя Карамазови" ли? Кога е играна тази

пиеса?

СЕВЕЛИНА ГЪОРОВА

Той е доста игран и преди Девети септември. Поставян е "Идиот" с участието на Васил Кирков, играна е "Престъпление и наказание" с Иван Димов в ролята на Разколников, играла е Марта Попова, въобще нашите най-големи актьори са създали класически образи по пиеси на Достоевски.

Тъй като ние имаме Островски в репертоара, имаме Горки, мисля, че това е един автор, към който можем да посегнем.

Това е, което накратко мога да кажа по предложения репертоар.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Другари, искам да направя едно малко допълнение. Към българската пиеса от наследството, за каквато предвидяхме "Железният светилник", има предложение да се включат още "Вампир" от Страшимиров и "Зидари" от Петко Тодоров, с оглед евентуално гастролване на режисьор в театъра.

Относно този репертоарен план държа да кажа, че ние го уточнявахме заедно с режисьорите и с другарката Севелина Гъорова. За себе си искам да кажа, че не разполагах с достатъчно време, за да мога да взема пълноценно участие в подготовката на репертоарния план. Два месеца, откакто съм в Народния театър, не е достатъчно време, за да мога да се запозная с произведенията и да може да се изработи един принципно правилен подход на по-широка база за приемане на репертоарния план на театъра.

Моля ви във вашите бележки да бъдете кратки, аргументирани и точни, за да не губим време и при една свободна дискусия да стигнем до най-правилното решение на този основен въпрос в работата на театъра.

Смятам, че имахте възможност да констатирате, че предложенията, които правим, не са закон и не ги внасяме само "про фор

мо" тук. Корегирахме предложението за категоризациите. Не искам да кажа, че трябва да обръщаме с главата надолу това предложение, което правим за репертоара, но искам да кажа, че ще имате свободата да се направи едно спокойно и делово обсъждане на репертоарния план, който ще стои в основата на едногодишната дейност на нашия театър.

Моля ви да бъдете пределно кратки, точни и конкретни, Имате думата. Моля, другарю Чапразов.

н.а. АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ

Аз ще се ръководя по проекторепертоара, предложен от другарката Гьорова.

Ще кажа по няколко думи за всяка една пиеса.

Много моля да бъда извинен, но почти целия предложен проектиререпертоар аз не мога да го приема. Разбира се, Вие казахте току-що, че не можем да обръщаме нещата с главата надолу, но мисля, че сега му е времето да направим необходимото, за да не се обърнем ние утре с главата надолу пред публиката, пред обществеността, пред партия и правителство, пред този дворец на театралното изкуство.

Аз не зная какви са съображенията за "Железния светилник". Първо, това е много близко наследство и второ, тя до вчера се играе на много сцени и стигна и до малкия екран.

После, какво да ви кажа, тук въпросът е малко по-специален. Аз не знам дали точно сега трябва да играем "Железният светилник", защото темата, както и да я погледнем, си тегли малко повече към този регион, към тази новосъздадена държава Македония. Разбира се, това ще го съдят други хора, но лично аз, за да приключа по първия пункт, съм против поставянето на "Железният светилник".

Преминавам към "Унижените и оскърбените" от Достоевски. Трябва да ви призная, че аз много трудно прочетох драматизацията и

не зная дали този Достоевски, така поднесен, дори с опита и с голямото майсторство на Филипов, или на когото ще бъде възложена постановката, ще свърши голяма работа. Не съм съвсем сигурен.

Какви мотиви имам? Достоевски е една голяма величина, по това няма спор, не можем да критикуваме неговото творчество, но ми се струва, че точно за идващия сезон не знам дали трябва да почнем точно с този Достоевски.

Достоевски - да, но кой и кога?

От три сезона се говори за "Антоний и Клеопатра". Какви възражения имам по тази пиеса?

Това е безспорно една от големите пиеси, от трагедиите на Шекспир, но аз имам чувството, че спектакълът ще се прави за един или двама човека. Нека да бъда извинен за тази така "подла" мисъл, който е колкото подла, толкова и честна. Ние гледахме спектакъла на сцената на "Бахтиягов" с неколцина от тук присъстващите и още оттам ни обхвана едно творческо отчаяние. Никой, разбира се, не ни е възлагал, но в някакво проектонамерение още там по тротоара, връщайки се към хотела, отпадна това намерение.

Знаете ли какво специално ме тревожи и притеснява за поставянето на тази трагедия? Тя е интересна, безспорно, забавна е, има кървища, има любов, големият проблем, който търси нашето време, не бяга там. Имаше едно предложение за "Юлий Цезар", което също две години се въртя из разни кабинети, като се започне от кабинета на покойния ръководител Гетман, царство му небесно, през кабинета на Горева до нашите гримьори.

СЕВЕРИНА ГЪОРОВА

Гледа се и от Художествения съвет и се прие.

и.а. АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ

Даже мисля, че тя се прие от Художествения съвет. Затова аз задавам въпрос:

защо не "Юлий Цезар", а "Антоний и Клеопатра"?

Искам да се мотивирам за "Юлий Цезар", защото заедно с това правя и предложение. Които са чели тази трагедия, първо ще забележат, че вътре първият, вторият и третият център от актьорски роли е много богат, много плътен, много голям.

Второ, това е пиеса, която е адресирана страшно към нашето време, адресиране е срещу империализма, срещу колониализма, срещу цезарианството под каквато и форма да е съвременна и пр.

Трето, там могат да се задоволят много актьорски апетити. Вярно - предимно мъжи. После ще говорим и за дамски такива.

Четвърто, интересна задача е и за самия постановчик и пр. и пр.

Разбира се, предстояният постановчик, доколкото знам това е проф. д-р Кръстьо Мирски, и той ще си каже думата "за" или "против", но това е моето "против" "Антоний и Клеопатра".

Ще кажа, че има и един друг момент, който е много рискован. Аз задавам отсега един въпрос на Художествения съвет и лично на ръководителя на театъра: как ще бъде решен въпроса с Антониевците? Ролята на Антоний е една хамалска роля, това е безумно тежка роля. Позволете на мен, който съм играл Сирано или Позна, да ви направя тази бележка, защото аз самият се изпотяхах по време на спектакъла с един много здрав, физически здрав актьор, какъвто е Мисо Олянов. Безспорно там и натоварването е по-голямо при големия актьор, но лично аз наистина се уплаших от тези физически усилия, които трябва да употреби актьора за един Антоний.

На Клеопатра ѝ е по-лесно, или на Клеопатрите, които предполагам, че ще бъдат поне четири. Но за Антониевците много трябва да се помисли.

Между другото аз искам да хвърля поглед и върху присъствието на нашите първи - което малко ме дразни: първи, втори и тре-

ти актьори, но общо и за нашия състав. Ние трябва малко да се поразбъркаме, на преден план трябва да излязат хора, които изгубиха и техниката на говора си, ако щете. Трябва да се мисли и за редица актьори и актриси, които в рамките на една петилетка вече не играят. Имаме чудесни актриси, които години под ред стоят без работа.

Разбира се, в това отношение е задоволена тази група кеванските старци, в която спадам и аз, даже и с последните "хъшове" биде задоволена богато /смях/, но крачката ни за бъдеще трябва да бъде много сериозно премерена и стига сме си хвалили тази крачка, ние трябва да я направим.

Продължавам надолу. Трябва да ви призная, че аз с големи усилия прочетох "Сънят на разума". Възможно е Севелина Гьорова да се е спряла на тази битка между свободния човешки дух и кралския институт, там вероятно е акцентът, за който ние ще я правим; възможно е постановчикът да се е подвел по линията на това, че този актьор, който ще играе тази роля, ще направи чудесии и пр., но аз мисля, да ви кажа право, че бай Минчо от завод "Климент Ворошилов" и бай Петко от другия завод няма да останат с нещо от този "Сън на разума". После не знам дали сега му е времето на този "Сън на разума".

Това са най-грубо казано и даже във вицовата форма моите възражения за Валиехо.

Слизам по-нататък по списъка - "Кандидати на славата". Вижте сега, че Дядо Вазов е направил една глума, на която сигурно сам се е смял, това не е основание, че ние за да имаме камерна сцена, която трябва да осветим с неговото присъствие, обезателно да играем каквото и да е, каквото и щег да е написал!

Филипе, сериозно говоря, не се усмихвай така подло, отначало до края нищо не разбирам и не знам за какво става дума. Нико му ненужна.... най-малко пък на публиката. Освен ако режисьорът

направи някаква чудесия, но кой ще бъде този режисьор, аз даже не зная. Но вие сте я прочели, няма какво да коментираме!

Слизам по-надолу по списъка и попадам на българската съвременна пиеса, тъй наречената "Капан".

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

"Клопка".

н.а. АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ

"Клопка" ли е? Аз го четох по заглавието "Капан". "Клопка"-та пък съвсем

не е вярно заглавие, но както и да е. Тук е направен опит да се напише някакво драматическо произведение, но опитът е останал някъде между Бялата вода и вилата, според мене. Разбира се, ние винаги сме казвали, че съвременната българска пиеса има приоритет даже преди "Антоний и Клеопатра", даже ако щете и преди Вазов, въпреки че там трябва да ги изравняваме, ако извиси ръст съвременната пиеса. Ние такива опасения имахме даже с Георги Джагаров, пък то взе, че "излезе от хрусталака заек", но тя измести тогава две пиеси - измести Островски и още една, която не си спомням.

За този "Капан" може да се говори и много, и малко. Хората първо не се развеждат така и после след толкова години не се събират, за да получат обвинението от своето дете по този начин. Там е събрана една група от хора, които не знаеш къде живеят, между небето и земята някъде, и за какво става дума точно не разбрах. Доколкото разбрах, тези хора просто са тръгнали по някакъв ориентир, вероятно ароматът на печеното прасенце ги е подвел към тази вила и там се събрали. Някакви огромни пресни. Ние напоследък нямаме снеговалежи, а тук става нещо.../Смях/ Вали сняг и един дървар, който не знае планината, та отидоха те да го спасяват, но сами загинаха и въобще не знам... Много наивно! Безкрайно наивно произведение!

Стигам до "Пяна"-та на Сергей Михалков. Вижте сега, като

няма друга пана, тази можем да я пробутаме, но да потърсим евентуално друга пана. Може и тази.

Така че, между нас казано, скъпи колеги и приятели, този репертоар го намирам за много слаб, не удовлетворява моите изисквания за националния театър, в който служа 35-ти сезон.

Отивам към предложения, които ще прочета съвсем телеграмно, защото отнемам думата на другите.

Започвам от Дядо Вазов. Предлагам за голяма сцена за откриване на сезона, ако има тази възможност или някъде в навечерието на новата година, да помислим за "Под игото", за "Препаст", за "Ивайло", за "Престол". Щом не има Дядо Вазов, нека да звучи както си е, по Вазовски.

Предлагам Кирия Христов - "Боян магьеникът" - вървя по наследството.

Предлагам Рачо Стоянов - "Майстори".

Предлагам Петко Тодоров - "Първите" или "Зидари".

Предлагам Пею Яворов - "Когато гръм удари".

Преминавам на предложения, без да цитирам точно заглавия:

Пушкин, който не знам защо е толкова нелегален в България години наред, може би "Цар Феодор Иванович" или нещо друго, трябва да помислим.

Чехов, който също липсва години под ред, а е най-играния автор в света.

Толстой, Гогол от руската класика.

Предлагам от съветската класика, която трябва да шествува във всеки сезон с нови решения. "Огнен мост" ли ще бъде, "Брониран влак" ли ще бъде, "Любов Яровая" ли ще бъде - това ще го решават хора, които за тази работа получават заплати и се грижат за тези неща.

Аз предлагам имена. Не е трудно. Всичко това е познато и

вярно, играно, но ние можем да започнем от другия край - от това, което е играно най-рано и по този начин можем да създаваме златния фонд на един национален театър. Това няма да стане в рамките на един сезон, то ще стане за два-три сезона.

Продължавам с атическата драма: Есхил, Софокъл, Еврипид. Да се помисли и да се подготви.

Шекспир, Шоу, Гьоте - въртя из Европата, - Лесинг, Шидер, Ибсен, Метерлинг, Молиер, Лопе де Вега, Калдерон, италианската комедия, която също досега не е видяла бял ден у нас. Другите пак са минавали нелегално.

Балканите: Югославия - Нушич, Чошич или някои други. Румъния - великолепната комедия на Караджале. Може би трябва да се помисли и за Гърция. Турската драма не я познавам, нямам тази чест, защото и гръцката съвременна също не я познавам и това е също малко наша вина. Тези посещения на нашия пръв ръководител на държавата не са случайни. И по тази линия там се подписват и културни спогодби.

Съвременната драма и комедия от света.

Това наистина е много богато и не смятайте, че аз толкова съм се увлякъл, но мене ми се иска от тук някъде да вземем нещо.

Дали да бъдат четири? А защо да не бъдат пък шест, ако имаме възможност за това. Ще кажете, че липсва режисурата. Защо? Аз мисля, че режисьорите могат спокойно да направят по две постановки за този сезон.

н.а. РАЧКО ЯВАНДЖИЕВ

Много стават.

н.а. АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ

Недейте така, ние се научихме на този богатшки мързел! Не ме уверявайте, че Народният театър не може да направи шест постановки за сезон. Осем сме правили по времето на Филипов. Някога правихме десет.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Да, но Филипov сега казва, че не може.

н.а. АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ

Е, ако Филипov се е поизморил, ще дойде по-млад човек, който ще работи

под неговото крило.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Той не за себе си говори.

н.а. АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ

За камерната сцена, която аз още не знам дали е готова...

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Ще бъде готова.

н.а. АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ

...предлагам две до три.

Едно основно предложение: горе на основната сцена според мене трябва да се играят големите платна на нашето наследство, на нашето време, на световната и руска класика, а на малката сцена да се играят експерименталните пиеси и ако вече се намерят - нови камерни пиеси. Дето се казва, само параванът ще ги удовлетвори като декор и пр. Там вече проверената пиеса - каквито случай имахме на времето с тази зала, в която сега седим и прием кафето си - може спокойно да се играе. Тук сме играли "Хенрих IV", "Сената", "Амазонката" и т.н., така че има място за тях. Разбира се, тогава беше богат урожай. Тази година за камерната зала урожайт специално е много слаб.

Впрочем няма какво повече да кажа, защото станах и на себе си досаден и трябва да завърша. Това е моето предложение.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Кой друг желае да се изкаже? Другарката Дупаринова.

н.а. МАРГАРИТА ДУПАРИНОВА

Интересно е това, което каза Андрей, и аз в общи линии съм съгласна с него, но аз смятам, че и така, както е предложен репертоара с добавката

за "Вампир". Смятам, че по-важно е да започнем веднаж работа. Много е хубаво, че би могло да се играе всичко на този свят, жалкото е, че един човешки живот не стига да се изиграе всичко, което би желал и да види, и да участвува в него като актьор.

Хората, които са направили предложения за тези пиеси, ако се наемат да направят представленията - да им е на "добър час"!

Разбира се, трябва много да се внимава. Аз също имам някакъв страх за Валехо. Също за тази "Клопка" или "Капан", която смятам, че не е задостойството на Народния театър.

Всичко друго би могло да се направи, ако хората, които са дали предложението, се заемат да го направят, защото принципът е, че веднаж трябва да се започне работата, а коя ще бъде по-напред, коя по-назад - дай боже да сме живи и здрави да изиграем всичко, което бихме пожелали да направим.

Второ мое много сериозно предложение е наистина да се помисли за хората, които работят в театъра. Дали ще бъдат кевански старци или кевански баби - все едно, нека да бъдат и бабите на сцената и нека да се уважи животът и на българската актриса в Българския национален театър.

Нека режисьорите с едно вътрешно истинско уважение да се отнесат към това, което е животът на една актриса. Не говоря за нашето поколение, макар че и то вече е в голяма опасност, защото така някак си се изплъзва и животът, и здравето ни се изплъзва из под краката, а смятам, че имаме много актриси с богати възможности и че трябва да се уважат техните възможности, защото всяка секунда по-нататък е загубена.

Имаме една актриса като Петя Герганова, на която трябва да се окаже едно уважение, едно търпение. Аз съм чувала реплики от режисьорите: "Какво сега ще правя с подобен род актриси", но

всеки може да дойде до едно такова състояние, независимо от характера си. Щом ти си бил такъв хубав цвят на Народния театър, по-младите колеги режисьори, които са дошли тук, дължат едно минимално уважение към такъв един творец, какъвто е Петя Герганова

Аз винаги пледирам за това - да не се върви по линията на най-малкото съпротивление. Много е приятно да имаш хубав, лек характер, да се засмееш, да направиш шега и... коп-троп някакво събиране, нещо си там... Аз не съм против тези човешки отношения, но все пак има едни етически закони, които са основата на един такъв храм, какъвто е нашия театър.

Много моля да се помисли за това нещо, защото без актьора няма театър и всеки, който работи в театъра и си печели хляба, го печели в края на краищата на гърба на тази или на този кевански старец, защото бъдещето е все едно, който го достигне...

Това е. Да се започне работа и да се помисли сериозно. Никой няма да загуби от това и всеки ще каже: "браво!"

н.а. АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ

По репертоара какво ще кажеш?

н.а. МАРГАРИТА ДУПАРКИНОВА

Аз казах. Ако се наемат другарите, които са направили предложенията - режисьорите Филипов, Мирски, Халачев - нека да ги направят. За "Железният светилник" и аз също имам малко свито сърце, защото твърде скиро беше представяно това нещо. Ако може да се направи нещо блестящо, нещо... ех така! да бъде над, над всичко - да е на добър час!

н.а. СТЕФАН ГЕЦОВ

Другари, тази година започваме новия сезон при съвсем нови обстоятелства, при нов ръководител и това по моему изисква коренна промяна на нашата работа и подреждане репертоара така, че той да бъде репер-

тоар на Народния театър и да престанем с тази стихийност при определяне на репертоара.

Съгласен съм с много от нещата казани от Андрей и няма да ги повтарям. Ще се спра само на предложенията за голямата сцена, тъй като на малката сцена няма да ме видите в това мазе...

Не знам защо добих особен страх, когато чуя думата драматизация. И когато видях думата драматизация на два пъти отново в репертоара, хванах се пак за главата. При толкова много готови, хубави, фантастични пиеси, с които направо можем да започнем работа, ние отново се хвърляме към драматизациите!

Но да оставим това, че са драматизации. Друга ми е мисълта. Тук се споменава Шекспир. По принцип искам да кажа няколко думи, потвърждавайки онова, с което започнах, а именно: както няколко години не сме играли Шекспир, така и тази година трябва да се откажем от Шекспир в името на Шекспир, а през цялата година да мислим и да създадем един план как в бъдещите седем-осем години ще изиграем Шекспир и то целия Шекспир. Откъде да започнем. Нашата практика досега от 20 години показва, че като се каже Шекспир, или "Хамлет" ще се каже, или нищо друго. Вие си спомняте колко години във вестниците се пише, че ще се поставя "Хамлет", но не се поставя. Или ще се спрем на "Ромео и Жулиета", или на някоя друга пиеса, голяма, с която си счупим главата и я оставим, забравим Шекспир пак едно десет години.

Аз апелирам и моля ръководството ако може, ако има тази възможност, да се спрем, да се огледа кои са най-леките пиеси на Шекспир и с този актьорски състав, с който разполагаме, да започнем от лекото, от забавното, ако щете, и полека-лека да навлизаме в творчеството на Шекспир, за да стигнем до тези грамадни пиеси, каквито са "Антоний и Клеопатра", "Крал Лир", "Ромео и Жулиета" и да завършим този цикъл с "Хамлет". Но да започнем отзад напред

с големите пиеси е рисковано и се получава особено, при което имаме нещо голямо и покрай него се наредят малки спектакли и гледаш един хаос в репертоара.

По този начин трябва да се подходи и към Чехов, и към Горки, и към всички крупни автори. Нека да не забравяме, че ние можем да имаме самочувствието на големи артисти, но достатъчно се блъскахме в пиеси с "да" и "не", а сега изведнаж да отидем към монолози по две страници... за това трябва малко по-друга работа.

С други думи: аз апелирам да се подготви съставът постепенно, постепенно, т.е. да мислим за репертоара две години по-напред.

Какво според мене трябва да се даде тази година? Тази година трябва да се даде възможност за поставянето на четири-пет пиеси, които да отговарят на физиономията на Народния театър, но не драматизации, а пиеси, които да бъдат все пак по-леки. По-добре един сезон да го изтървем в едно търсене, в едно обмисляне на репертоара за бъдеще, отколкото тази година да я започнем с "Антоний и Клеопатра", "Оскърбените и унижените", "Сънят на разума" и т.н., и т.н.

Няма да повтарям казаното от Андрей, но аз смятам, че пиеси могат и трябва да се намерят.

В предложеният репертоар не се вижда нито една комедия, а имаме толкова много комедии. Защо да не се даде нито една комедия? Или ще кажете, че няма. Ами добре, да вземем "Големанов". Ако няма кой да го изиграе, аз ще го изиграя. Поставете го. Готов съм септември месец да започнем и през декември да сме готови. Комедията въобще я изхвърляме от Народния театър и като погледне човек този репертоар - цяла година тук кърви не се леят, убийства, тъмни ъгли и какво ли не!

Аз няма да правя анализ на пиесите. Тези пиеси могат да се играят, заедно с тези две драматизации, но когато имаш един стабилен репертоар, когато имаш един грамадни постижения. Ако ние така огледаме Шекспир, може да се стигне и по-далеч. Примерно една голяма пиеса като "Антоний и Клеопатра", ако се играе в Англия, да се командироваат централните герои и режисьорът, за да отидат и да видят, да се започне едно благородно състезание между нашия състав и нашите големи артисти с артистите от английския театър, от немския, френския, съветския театър, а не да бъдем накрая на опашката. Играли сме еди-коя си пиеса. Играли сме, но как сме я играли?! Или ще бъдем в крак с големите, или няма да я играем! Ако ние ще поставяме пиесата, за да запознаем хората, че Шекспир има такава пиеса, от това няма смисъл. Ние трябва да делим мегдан с големите, с първите! А голямата пиеса трябва да се постави така, че да се каже, че в София в Народния театър спектакълът е по-добър, отколкото в Берлин, в Лондон или в някой друг театър.

Затова моля да помислим още веднаж върху репертоара и на мястото на тези три-четири заглавия спокойно можем да намерим други, които да отговарят и на състава в настоящия момент, и на изискванията на зрителите, и на изискванията от всяка друга гледна точка. Няма повече време и затова не се впускам в подробности.

н.а. АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ

Присъединявам се към изказването на Стефан Генов за комедията в нашия репертоар. Няма, няма, няма! Всичко е кафе и черно кафе, и чери кафе...

н.а. СТЕФАН ГЕНОВ

Когато правим репертоар, трябва да мислим и за друго. Тук се повдигна

един въпрос за кадрите, който е във връзка с репертоара ни. Като направим репертоара, ние можем да помислим спокойно кои артисти да поканим. Не да се назначат в Народния театър, което е една порочна практика, унищожавана младите артисти, а да се поканят на гастрол за съответната роля. Има си закон, има си таблица, плащаме си на представление, ако пасва със състава - назначавайте го в Народния театър, ако не пасва - връща се в театъра, от който е дошел, тук е само на гастрол, но Комитетът му дава една по-голяма категория. Тоест Народният театър да стане както ИСУЛ за лекарите. Да бъде гордост за артиста, а не както сега сума наши млади колеги освободихме и някои от тях ходят пет за четири, защото, връщайки се в театъра, там му казват: "Ти ако си добър, те щяха да те вземат, щяха да те оставят там"; а на гастрол всички са спокойни и съвестта на човек му е чиста. Но това може да стане, когато се изгради един стабилен репертоар.

Ето ви "Антоний и Клеопатра". Щом пет жени биха играли Клеопатра, значи няма Клеопатра. Някои наши колеги са гледали този спектакъл. Може ли днес нашият състав да направи по-добър спектакъл, или да се доближи до този на "Вахтангов"? Ако не може, няма смисъл, ще се готви този състав; ще се търси Клеопатра, ще се търси и Антоний. Ние и Ромео нямаме, ние и Жулиета нямаме, сума ти бои нямаме. Тази дума, която на времето се употребяваше, "амплоа" изчезна от нашия речник. Нека тя да изчезне, но думата "боя" трябваше да остане.

Ето, има много неща, върху които трябва да се замислим и затова аз смятам, че трябва да се направи по-лек репертоар за тази година, а през цялата година да се мисли върху бъдещия репертоар и кадровия въпрос.

СЕВЕЛИНА ГЕОРОВА

Ако трябва да прочета предложението за две години, или искате да се насоч

вниманието само върху репертоара за тази година? Тук става дума за автори от съветската революционна класика.

ПРЕДС. ЛИКО ФУЧЕДЖИЕВ Съгласен съм, но няма нужда да се разпростираме. Ако Филип Филипов се съгласи да вземем друго, съгласен съм да четем този списък, също и другите режисьори, ако не...

СКВЕЛИНА ГЪОРОВА За да знаят как се прогнозира работата.

ПРЕДС. ЛИКО ФУЧЕДЖИЕВ Те говорят за репертоара през тази година, а за бъдеще ... Алах керим, както казват турците.

Моля, другарката Николина Лекова иска думата.

з.а. НИКОЛИНА ЛЕКОВА Аз виждам като основателни изказванията на колегите и техните възражения не предложения репертоар, но виждам, че и нашите режисьори мълчат и затова, ако е възможно, приканвам ги да защитят своите предложения. Зная, че изнасянето на някаква концепция за пиесите, които предлагат, е дълъг, сложен процес, но все пак в най-общи линии могат да кажат нещо. И четирите пиеси са разкошни, но все пак всяка пиеса може да има пет-шест решения и моля да кажат на какви решения се спират, защо настояват за включването на тези пиеси в репертоара? Ако е възможно данаправят това, за да ни убедят, че действително трябва да се работят тези пиеси.

ПРЕДС. ЛИКО ФУЧЕДЖИЕВ Има известен резон това, което каза другарката Лекова. Моля, другари Мирски, да чуем какво ще ни кажете Вие по този въпрос.

и.а. КРЪСТЬО МИРСКИ Аз не исках да бързам да се изказвам,

защото ми се шеше повече другари от Художествения съвет да се изкажат, след което да взема думата.

Проекторепертоарът, който ви се предлага, е обсъждан много пъти и много продължително и подробно и с Литературното бюро, и с режисьорите; и на заседания при директора. Този репертоар е извлечен от един списък от може би повече от 100-150 пиеси и всеки от участващите при определяне на проекта за репертоара е прочел най-малко 30-40 пиеси и е прегледал не по-малко от 100 или 200 познати нему пиеси, за да се стигне най-сетне до този репертоар.

Ето защо аз не мога така лесно да се откажа от това, което више чухте като проект, за което имам участие заедно с другите режисьори и членове на Литературното бюро. И тъй като знам колко сложен е този процес, преди да говоря по същество аз бих искал да обърна внимание върху това, че другарите, които възрази-ха срещу репертоара, твърде малко конкретни предложения направи-ха. Разбира се, и на нас ни беше известно, че Вазов е написал "Под игото", "Престолът", "Към пропаст", че "Боян магесникът" е от Кирил Христов, че "Майстори" е от Радостоянов и т.н., и т.н. Есхил, Софокъл, Еврипид също са ни познати, Шекспир и т.н.

н.а. АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ

Ама забравени...

н.а. КРЪСТЬО МИРСКИ

Не са забравени, те са прегледани и в този списък и всяка една от тези

пиеси е била обмисляна и нито един от тези автори не е бил отми-наван. Всичките тези пиеси са били прегледани автор по автор, когато е ставало дума да се направи такова предложение. Това не значи, че сме се спрели на най-удачните предложения, което е вто-ри въпрос, но искам да кажа, че да се каже "съвременна драма и комедия на света" съвсем не е още предложение, както и да се предложи Метерлинг или някой друг, когато става дума за съвременни

озвучаване на репертоара, също е странно.

Така че много лесно се изреждат имената на големите драматурзи и заглавията на някои пиеси, но това още не прави репертоар. И аз мисля, че не случайно, когато се направиха възражения, те вървяха все пак по линията, че това или онова не подхожда, а не се каза какво точно подхожда. Да се предложи точно, би значило да се предложи конкретна пиеса. И такива конкретни пиеси се предложиха твърде малко.

Аз твърдя, че работата по подготовката на репертоара е извършена много задълбочено. Действително идеален репертоар трудно може да се направи. Например ние нямаме съвременна българска пиеса, за което, предполагам, всички съжаляват. Освен това трудно може да се направи репертоар, който да задоволи всички. Всяко едно предложение и всяко едно възражение има в основата си както принципи, така и въпроси на творческо предпочитание и естествено това още повече усложнява нещата. Всеки от режисьорите има желание да постави тази пиеса, която го е увлякла, както и всеки от актьорите с право има желание да играе тази роля, която го е увлякла и за която той евентуално се е готвил, очаквал я е или я е мислил, или като е направил едно предложение е имал пред вид и това, в което няма нищо лошо и такава е действителността.

По същество. "Железният светилник" е в репертоара, защото нямаме подходяща друга съвременна българска пиеса. Това е един солиден автор...

н.а. АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ

Това е наследство.

н.а. КРЪСТЬО МИРСКИ

към нея.

Точно така. Нямаме съвременна българска пиеса и затова се насочваме

н.а. ФИЛИП ФИЛИПОВ

Андрейчо, не си разбрал. Той казва нямаме съвременна и затова взимаме

от наследството.

н.а. КРЪСТЬО МИРСКИ

Ако обърнете внимание на авторите, ще видите, че това са едни от най-големите автори, които могат да се включат в един репертоар. Димитър Талев е едни от най-големите български писатели. Какво да говорим по-нататък. За Шекспир ли да говорим, или за Достоевски?

Конкретно за отделните пиеси.

За "Унижените и оскърбените", ако трябва да търсим нещо по-леко от Достоевски, не можем да намерим. Това е най-лекото. Освен това аз знам съображенията на др. Филипov. Той каза, че има желание да постави и някое друго произведение на Достоевски, обаче предпочите това, защото счита, че в него целият състав ще се представи най-добре, че ще може добре да разпредели пиесата, а това е, забележете, едно чудесно произведение, където и кеванските старци и кеванските баби ще намерят приложение.

н.а. ФИЛИП ФИЛИПОВ

Осем жени участвуват.

н.а. СТЕФАН ГЕЦОВ

Ако търсим работа на целия състав, ударете му кръста...

н.а. КРЪСТЬО МИРСКИ

И аз съм също на това мнение, разбира се, не може да се търси работа на целия състав, но като погледнете репертоара като цяло, не може да се откаже, че в този репертоар има великолепни роли както за мъжете, така и за жените. Макар и за жените ролите да са по-малко но това е неизбежно, това е всякога така, ролите обаче са отлични. Аз мисля, че актьорите имат основание да са доволни от така съставения репертоар, ако изхождат от това какво биха играли евентуално.

По отношение на "Антоний и Клеопатра". Ако ние направим спектакъл като театъра на "Вахтангов", който аз не съм гледал и не познавам този спектакъл, разбира се, на дали не е добре, защо-

то всички намират, че този спектакъл бил несполучлив. Но когато почваме една работа, ние я почваме с надеждата, че ще се справи добре с нея.

Съвсем неверно е твърдението, че в тази пиеса имало една-две роли. Разбира се, двете централни роли са най-големите, но това е една от Шекспировите пиеси, защото с изключение на "Хамлет" другите не са такива, където всяка роля е роля и то много добре индивидуализирана и никак не отговаря на истината, че там имало само две роли. Напротив, аз бих казал, че "Юлий Цезар" е пиеса, в която има само три или четири роли, а тук всяка роля е много добре и много богато дадена, макар че една част са централни, друга част са средни, а трета част са епизодични роли.

Също не мога да се съглася, че ще се намерят четири Клеопатри. Аз не мога да видя четири Клеопатри. Навярно ще бъде само една.

н.а. АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ

Не вие да ги видите, те се виждат.

н.а. КРЪСТЬО МИРСКИ

А, те могат да се видят и десет, какво да правим, това е вече отделен въпрос.

Ако поставим една до друга двете пиеси "Юлий Цезар" и "Антоний и Клеопатра", това са две значителни произведения на Шекспир, но "Юлий Цезар" е една по-сурова и по-малко привлекателна за зрителя пиеса, а "Антоний и Клеопатра" поставя част от същите проблеми и ги разглежда с по-голяма дълбочина и в един по-сложен аспект... Сили имаме и ако имаме смелост и достатъчно сериозност, можем да се задълбочим в поставянето на една наистина сложна, но и увлекателна работа.

Преминавам към "Сънят на разума". Безспорно това е един

от най-нашумелите и най-значителни световни съвременни драматурзи. Проблемът е интересен. Освен това пиесата, макар и етична, има една своеобразна и до известна степен нова за нашия театър стилистика, което ми се струва, че би трябвало да играе роля при подбора на пиесите за репертоара. Ние трябва в цялото богатство на реалистическата драматургия да се движим, а не да вървим по линията на един и същи ограничен, бих казал, традиционен реализъм.

От пиесите за малка сцена, доколкото разбрах, има опасност да отпадне Вазовата "Кандидати на славата" и аз за нея не съжалявам особено, защото действително това не е от представителните произведения на Вазов.

Колкото за пиесата "Капан" аз тук отговорно заявявам, зная, че се стенографира и се записва и на магнитофон, и мога отсега да кажа категорично и нека да видим дали няма да излезе прав, че тази пиеса, ако се играе, ще се приеме много добре, защото в нея има всичко необходимо за едно сериозно драматургическо произведение. Даже изумително е според мен, че един начинаещ автор е написал такава добра пиеса. Една много сериозна проблематика, един много добре свързан диалог, образи, които се очартават добре и, разбира се, никак не е важно дали е валило сняг и никак не е важно дали дърварят тъкмо ще се загуби или някой друг.

Искам да кажа, че ако вървим по линията на битовото правдоподобие, в тази пиеса ние ще намерим много неща, които няма да ни задоволят, но авторът се е стремил към едно обобщение и мен ми се струва, че го е постигнал.

Съвсем естествено е, че пиесата, ако се приеме в репертоара, няма да се играе такава, каквато е написана, а както всяка българска пиеса ще претърпи още известна преработка, преди да почне да се работи. Така е било с всички пиеси и от най-добрите

автори, така ще бъде и в този случай. Така че специално за тази пиеса аз мисля, че тя действително носи необходимите качества и никак не се боя от нейното поставяне.

Колкото се отнася до пиесата "Пяна" на Михалков, тя също носи много сериозен, много интересен проблем, написана е от един от първите съветски автори и освен това аз считам, че тя, без да бъде нещо изключително, както не твърдя, че и "Капан" е изключителна пиеса, е едно от най-добрите произведения, които в момента могат да се намерят от съвременните съветски автори. Също и "Капан", като нямаме друга българска пиеса, има необходимите качества, за да можем да я наредим между пиесите на нашия репертоар.

Всичко това казах, за да обърна внимание, че според мен тези заглавия са добре подбрани. Ако бихме могли да намерим една съвременна българска пиеса, ние ще имаме един солиден и добър репертоар. Ако пък няког от заглавията решим да заменим с друго, когато конкретно се постави за сравнение другото заглавие веднага трябва да се запитаме какво ще спечелим от тази замяна. И мене ми се струва, че когато така подходим, навярно ще се окаже че няма кой знае какви големи пропуски в предложения проект.

Какво значи например най-лекото от Чехов? Какво да намерим по-леко от която и да е Чехова пиеса? Всички са еднакво леки "Големанов" е много добра пиеса, но я играха толкова много в Сатиричния театър...

н.а. СТЕФАН ГЕЦОВ

Нека да си го играят, ще го играем и ние.

н.а. КРЪСТЬО МИРСКИ

Да, безспорно, но това до известна степен има значение и защо да не почакаме "Големанов" малко да отшуми?

Също не мисля, че ние трябва непременно да гледаме един

английски спектакъл, за да направим нашия. Можем да не го направим така добре като английския, както пък ако имаме възможност да го видим, би било много полезно, но да смятаме, че трябва непременно да гледаме английски спектакли не е правилно и ще бъде под достойнството на един театър, който претендира да е пръв, както казва Вазов, в една все пак Европейска страна. Аз разбирам, това е могло да се иска в началото, но сега няма причина за толкова прекалено подценяване на нашите възможности.

и.а. МАРГАРИТА ДУПАРИНОВА Изобщо нашият театър е голям театър, така трябва да мислим за него и това е реално.

и.а. КРЪСТЬО МИРСКИ Така е и така би трябвало да мислим за себе си.

Това е, няма какво повече да кажа.

Разбира се, аз умишлено не говорих как бих се опитал да разреши замисъла на една пиеса като "Антоний и Клеопатра", защото има десет възможности да се реши и в момента аз съм ги записал всички на един лист и се колебая. Всяка една възможност от своя страна дава материал за различни решения. Кое от тези решения ще ми се стори най-правилното - за това още не мога да говоря и по тази причина избягвам да говоря конкретно.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ Благодаря! Следващият? - Другарят
Вичо Халачев.

з.а. ВИЧО ХАЛАЧЕВ Другари, професор Мирски подробно се сря върху репертоара и аз искам да отделя внимание главно на една от пиесите, които аз предлагам - става дума за "Железният светилник".

Когато аз предложих "Железният светилник" да влезе в

нашия репертоар, съзнавах, че това не е откритие, че това е наистина драматизация, което не е равнозначно да оригинално драматическо произведение, но въпросът беше поставен в този момент така, че трябва да се намери пиеса от наследството, след като нямаме съвременна българска пиеса. Затова аз предложих тази пиеса от близкото наследство, така че големият грях, ако може да се каже това като грях, искам да кажа, че принадлежи на мене, а не толкова на Литературното бюро. Аз направих този грях, за да помогна за попълването на тази празнина в репертоара с българска пиеса.

Ето защо, когато сега ще кажа, че съм готов тази пиеса да бъде заменена с друга пиеса от наследството, много моля да не се приеме това като наивно и леко отказване от първоначалното ми предложение, а като нещо, което наистина заслужава да се премисли, тъй като от всички изказвания почти единодушно беше мнението, че пиесата не е може би най-голямото откритие на театъра и мисля, че аз също бих могъл да ревизирам това свое отношение като предложение. Още повече че тук се изказаха мисли от едни от нашите първи актьори като Чапразов и Гецов, които говориха тук за комедията а тя, както виждаме, е изпусната в репертоара, така че аз бих могъл да кажа сега, че тази пиеса спокойно може да се замени с предложената от Стефан Гецов пиеса, което би обогатило репертоара в тази насока.

В никакъв случай не правя това с оглед на обстоятелството, че пиесата не се нрави никому.

С всички сили ще защитавам пиесата на Валиехо, която наистина е твърде сложно, твърде необичайно написана, но според мене е много оригинална. Аз лично обичам по-сложните неща и мисля че театърът има сили и възможности да върви към една по-сложна драматургия. Всички говорихме за това нещо тук. Пък и от съвременната драматургия, която се предлага в този репертоар, все пак това

е една от оригиналните и отличаващи се от друг вид драматургии, за което ние при наличието на нашата трупа, без да очакваме попълнение, бихме могли да решим отлично тази задача.

Ето защо аз мисля, че може да се ревизира първото предложение, тъй като то е мое предложение, със замяната на "Железния светилник" примерно с "Големанов" или която и да е друга пиеса. Аз лично не съм правил комедии и бих желал да опитам в тази област.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Благодаря! Кой друг иска думата? -
Другарката Падарева.

МИЛА ПАДАРЕВА

За пръв път присъствавам на такава среща, откакто съм член на Художественния съвет, на която се обсъжда репертоара за следващия сезон. Струва ми се, че това е начало на един нов начин в нашата работа, който дава възможност да се огледа цялостната ни работа, да се огледа целия състав и да се разпределят задачите целесъобразно.

По отношение на предложените пиеси първо искам да се изкаже по броя. Аз смятам, че нашият театър има възможност да направи не седем, а осем пиеси, като всеки един от нашите режисьори направи по две и още две от гостуваания на режисьори от други театри. Смятам, че може да се реализират 8 спектакла, пом работата се организира добре.

По отношение на репертоара смятам, че трябва почти да се балансират класиката и съвременното творчество. Като че ли в предложения репертоар се дава по-голям превес на класиката. Струва ми се, че ние много вдигнахме мерника, което е право, по отношение на репертоара, но ние трябва да започнем от там, където сме стигнали. Не сме в много добро състояние. Интересни автори,

големи заглавия липсват от нашия репертоар и ние се отучихме може би да играем големите автори.

По отношение драматизацията на "Железния светилник" и на "Унижените и оскърбените" също смятам, че няма защо да прибъгваме до драматизации, когато има такива големи автори и такива големи заглавия.

Пиесата за Гоя смятам, че е много интересна и начупва малко нашия стил на работа, може би ще се покаже нещо ново в нашия театър, ще сенаправи някакъв нов експеримент, интересен за изпълнители, за режисьор и за публика.

И аз съм против приемането на "Антоний и Клеопатра" в репертоара на театъра за този сезон, защото смятам, че това не е от проблемните пиеси на Шекспир и ако ние се насочваме към тези негови пиеси, които са повече зрелищни, тогава да започнем с една по-лека пиеса. Бих предложила "Веселите уиндзорки", в която има доста женски роли и би могло при определянето на репертоара да се помисли по проблема за заетостта на женския състав. Или ако започне Шекспир да фигурира в нашия репертоар, да се започне с по-леките негови пиеси. "Антоний и Клеопатра" ангажира целия мъжкисъстав, а пък изявите не са толкова много на брой, може би пет-шест души най-много да се изявят. Пък и проблемът за любовта на Антоний и Клеопатра и битките между Антоний и Октавий не са толкова близки до нашето съвремие и не могат да прозвучат така близко в момента за нашето съвремие.

Бих искала да предложа пиесата "Човек на всички времена" която ми се струва, че би могла да влезе в нашия репертоар, защото има нещо близко и може да прозвучи съвсем съвременно.

За малката сцена смятам, че "Пяна" на Михалков би могла да влезе в репертоара, защото е една интересна пиеса с проблеми от нашето съвремие и от нашето общество.

За българската пиеса, макар че не е на нивото на нашите изисквания, за момента мисля, че може да бъде включена в нашия репертоар, защото това е едно ново име - нещо, което досега Народният театър не е правил, да открие един нов автор и да постави на своята сцена една нова неизвестна пиеса.

н.а. АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ

Как да не го е правил Народният театър? Сто пъти досега го е правил.

Всеки сезон се прави такова нещо. Извинявайте за репликата.

МИЛА ПАДАРЕВА

Това е първата пиеса на този автор, който не е известен.

СВЕЛИНА ГЪОРОВА

Не е неизвестен, той е известен, но от нас не е игран.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Той е белетрист.

СВЕЛИНА ГЪОРОВА

Това е първата му пиеса, има повести и разкази, но това е първата му пиеса.

н.а. АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ

Той няма опит в драмата.

МИЛА ПАДАРЕВА

Струва ми се, че както сега разискваме по приемането на репертоара и както повдигаме мерника за нивото на Народния театър, така трябва по всички въпроси да разискваме и бих искала нашият нов ръководител и за бъдеще да държи пряка връзка с Художествения съвет по всички творчески въпроси, защото този демократически принцип, за който жадува целият наш колектив, ще повиши нашата изисквателност и желанието да бъде нашата работа на по-високо ниво.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Благодаря! Думата иска другарката Каракостова.

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА

От предложените заглавия за голяма и за камерна сцена днес обсъждаме шест

български пиеси, едната от които драматизация, а другите са оригинални. "Вампир" и "Зидари" влязоха като допълнение към "Железният светилник" и също не трябва да отпадат от нашето внимание днес.

"Кандидати на славата" по всяка вероятност ще отпаднат и бихме могли да открием камерната сцена с една нова българска пиеса-дебют на един автор, с по-експериментален характер, но като имам пред вид опита на другаря Мирски и неговата интуиция, аз мисля, че ще може да я направи и да се представи театърът достойно и с "Клопка"-та.

Това, което днес става, ми се струва, че е едно щастливо съвпадение на две творчески воли. Става въпрос за комедията на Ст. Н. Костов "Големанов". Аз поддържам това, което каза другарят Гецов, че е крайно време нашият театър да престане да се съобразява с конкуренцията на другите столични театри, още повече че спектакълът в Сатиричния театър е една трактовка на "Големанов", която е малко олекотена, малко естрадна и ми се струва, че ние имаме възможност да направим едно решение много по-масабно, много по-философски значимо, още повече че комедията като боя в нашия репертоар за този сезон действително отсъства. Но ми се ще, ако действително Инчо Халачев прави преоценка на предложението си и изявява желание да постави "Големанов", едновременно с това да направим още една българска класика. Отдавна театърът не е поставял такава пиеса и предлагам да задържим още едно заглавие за размисъл, например "Когато гръм удари".

н.а. СТЕФАН ГЕЦОВ

И "Вампир" може да е.

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА

И "Вампир" може, да. Струва ми се, че няма никаква опасност, ако имаме две

български пиеси от класиката, при положение че нашият театър отдавна не е работил и не е представял класическо произведение. Сега

"Хъшове" влезе в репертоара, но това са съвсем други произведения, други бои, други платна, надвама наши големи драматурзи, които можем да представим, още повече че имаме оправдание - нямаме съвременна пиеса. Това ни дава възможност да поставим на сцената две наши национални гордости.

Искам да кажа няколко думи за "Унижените и оскърбените". Драматизацията, с която в момента разполагаме, не е онази, която в момента се играе в "Мали театър" и която ще получим от там. На 6 май беше новата премиера и ние не разполагаме с драматизацията, не знаем каква е тя. Разбира се, ние ще се съобразим с нея, ще вземем пред вид и Ленинградския вариант на Леонид Рахманов и на - две много известни имена в Съветския съюз. Напомням само, че това е авторът на "Неспокойна старост". Леонид Рахманов е утвърден, опитен съветски драматург. Разбира се, някои неща ще се пипнат, някои неща ще се обогатят, другарят Филипков има много интересни замисли. Пиесата има едно покритие в нашия състав и има какво да се каже с тази пиеса на нашия зрител.

Поддържам предложението на Литературното бюро и на режисфорската колегия обезателно това заглавие да остане в репертоара. Също и за "Антоний и Клеопатра" и за "Сънят на разума".

"Пяна" на Михалков също ми се струва, че може да стане един много интересен, зрелищен, свеж спектакъл за нашата камерна сцена и няма нужда ние да отворим вратата на тази сцена само за едни мрачни западни съвременни пиеси. Нека да експериментираме и с една такава слънчева комедия на малката сцена.

Това е, което исках да кажа.

ПРЕДС. НИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Благодаря! Думата има другарят Банчо Банов.

БАНЧО БАНОВ

Аз съжалявам, че се обадох малко по-късно от Антония Каракостова, защото

нях да изкажа същите съображения.

Смятам, че щом като открихме нашата голяма сцена с класика на нашата литература Иван Вазов, ние също така можем да открием сезона с класика на нашата конфигурация Ст. Л. КОСТОВ. Мисля, че нашият състав има блестящо покритие за "Големанов". Твърдя с пълната отговорност, че "Големанов" в Сатиричния театър беше 10-15 % разкрит от това, което е "Големанов".

н.а. АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ

Е, чак пък толкос!

БАНЧО БАНОВ

Абсолютно отговорно го твърдя. Те бяха извадили основната сцена в "Големанов" - продажбата на дъщерята.

н.а. АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ

15 на сто не е... 36 на сто!

БАНЧО БАНОВ

Добре. Да не се хващаме за думите. Смятам, че това е едно от най-големите български драматургически произведения, изключително силно изобличаващо нашата буржоазия, която продаде България, както Големанов пронаде дъщеря си. Освен това мисля, че в тази пиеса има пет женски роли много колоритни и ние ще имаме възможност да направим един спектакъл, който да остане в златния фонд на нашия театър.

Аз няма да говоря за моите стракове, които написах на едно листче на другаря Стефан Гецов, но ако ние стъпим на "Големанов", тогава спокойно можем да сменим "Железният светилник", която е дадена в репертоара с оглед да се заеме по-голям брой от актьорите в театъра.

Също така мисля, че не бива да включваме сега друга пиеса от българската класика. Имаме всички основания да вярваме, че до края на годината ще получим пиеса от съвременен български автор и дори ще си позволим да направя една такава препоръка. При

обявяване на репертоара ние непременно да имаме свободно място за пиеса от съвременен български автор, защото според нашите сведения неколцина от сериозните ни драматурзи пишат пиеси и ние носим този риск, че ако не обявим свободно място в репертоара за българска пиеса, тези драматурзи ще дадат, както правят досега, пиесите си на друго място.

н.а. АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ: Това е съображение и то е добро.

н.а. СТЕФАН ГИЦОВ Свободно място трябва да има, разбира се.

БАНЧО БАНОВ Това е, което исках да кажа.

ПРЕДС. ЛИКО ФУЧЕДЖИЕВ Благодаря! Другарю Филипов, моля, Вие имате думата.

н.а. ФИЛИП ФИЛИПОВ На другарите, които с основание задават въпроси, искам да им кажа, че репертоарът беше дълбоко и сериозно обмислян, така както и те също сериозно са погледнали на него, от страна на Литературното бюро, на режисьорската колегия и на две заседания при другаря директор в продължение на месец и половина.

Другарите не отхвърлят имената на големите автори и предлагат други произведения. А предлагайки и други автори, те с нищо не искат да омаловажат авторите, които ние сме предложили защото сами по себе си авторите, които са предложени, тежат с голяма творческа сила като титани на човешкия дух и тук ние разлиция нямаме.

В една творческа среща можем да разговаряме по какъв път трябва да върви театърът, дали трябва да се почне при някои автори като Достоевски, Шекспир, Чехов, Толстой от най-лесното към по-трудното. Нашият театър в продължение на редица години преди

революцията под ръководството на Масалитинов е имал своите върхове при реализация на такива много големи автори. След Девети септември също сме имали своите върхове и примерът, който Кръсть дава с Островски, а ние имахме още един Островски, и още един в продължение на 30 години, също бяха едни жалони. А имали сме случаи, когато сме започвали с големи автори, където сме нямали успех.

Мисля, че трябва да си поставим въпрос и да се земим кога и защо сме имали успех и кога и защо сме нямали успех. Това творческо обсъждане ще ни помогне много, защото тогава, когато ние сме се залавяли сериозно, задълбочено, трудолюбиво с голямо пристрастие, с голямо увлечение, ние никога не сме падали под равнището на най-доброто в нашия театър.

С други думи - аз мисля, че ние имаме сили и у мене продължава да лежи убеждението, че актьорският състав на Народния театър е един блестящ състав, един състав, който при една задълбочена и сериозна работа може да излезе от всяко сражение с чест.

Ние видяхме прославени театри, които дойдоха у нас, играха и не винаги сме оставали с едно пълно вътрешно удовлетворение. И с основание, без да бъдем нескромни. Имали сме случаи, когато сме се срещали с големи върхове в тези прославени театри.

Аз си позволявам да кажа тези неща, защото ние ги имахме пред вид, когато изграждахме репертоара. Ние между себе си и с Литературното бюро и при другаря директор си позволихме да кажем за нашите успехи, когато сме имали такива. Кто сега Чапразов е предложен за Димитровска награда за участието в две постановки: в "Тази малка земя" - българска съвременна пиеса и за Сирено и аз мисля, че тази награда той ще я получи, защото я заслужава и защото това бяха също едни върхове, от които ние не бива да отстъпваме.

Това трябва да бъде пътят на Народния театър, да искаме тези жалони да стоят винаги пред нас като един показалец.

Същевременно обаче когато се прави репертоара, трябва да се изхожда от много показатели и тук ние трябва да се обединим около предложения репертоар, защото показателите, върху които той е изграден, са показатели, без които не би могъл човек да дръзне да избере голямото произведение, когато той няма в труната някои бои, както съвсем справедливо Стефан Генцов казва, или не бои, а амплоа, или една творческа заетост, която е крайно необходима, с едно задълбочено сериозно отношение.

Ние тези условия вече ги имаме за задълбочено и за творческо отношение и за една упоритост. При откриването на театъра двете постановки, които направихме, с всичките им кусури, които ние сами виждаме и знаем, ние доказахме, че когато голямата задача е поставена и когато се прави това нещо в името на нашето голямо драматично изкуство, на което сме си посветили живота, ние можем да издържим такова изпитание.

В репертоара, в афиша ни не стоят и двете постановки - и "Хъшове", която е от нашето наследство, и "Протокол на едно заседание", която е една съвременна светска пиеса, така че в това отношение би трябвало да сметнем, че пак по същия начин трябва да се подхожда.

Аз например за "Протокол на едно заседание" бих казал, че ми беше много приятно, защото играха четири народни артисти. Може би не всички роли бяха еднакви по обем, но това са четири души народни артисти: Любчо Кабакчиев, Георги Раданов, Рацко Ябанджиев, Георги Георгиев-Ген и аз такова нещо бих искал, а не едни пиеси, в които ще има само един и името на пиесата се покрива само с ролята. И това трябва да правим...

и.а. СТЕФАН ГЕНЦОВ

Званието няма значение.

н.а. ФИЛИП ФИЛИПОВ

за се дава.

Другаря Гецов, знаието отговаря на възможностите на актьорите и то затова

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

По принцип.

н.а. ФИЛИП ФИЛИПОВ

Отговаря, другарю Гецов, по принцип отговаря, поне за нашия театър тези неща отговарят. На мене ми е много приятно, когато роли, които са почти равномерно разпределени от авторските намерения, се покриват от силни актьори. Ако тази постановка има успех, това е защото тъкмо тези четири народни артисти участвуват в нея.

Същото съображение имах, когато мислех за Достоевски. Мене ми е много приятно и другарите, с които съм репетирал в продължение на толкова години, знаят, че тук има едно съвместно творческо търсене, тревоги, разговори, дискусии, защото тогава се получава резултат.

Един от моментите при изграждането на репертоара е покритието.

Ще си позволя да кажа две думи за трилогията, защото влизането на "Железният светилник" в репертоара е и моя вина. Когато другарят директор пожела да чуе едно мое мнение по някои неща и изобщо за репертоара, аз отбелязах, без да пиша "Железният светилник", трилогията на Талев. Аз мислех за стогодишнината от нашето Освобождение и едната посока, ако ще трябва да бъде "Под игото", както Чапразов казва, да бъде, но не сега, защото сега имаме "Лъжове", за за това чествуване трябва да имаме не едно, а два произведения...

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

За сезона 1977/78 година.

н.а. ФИЛИП ФИЛИПОВ

Да, аз съм писал и това произведение трилогията на Талев, защото този регион

е един къс от нашата родина. Поне авторът е писал за тези българи и в това отношение спирането на Бичо на "железният светилник" е похвално. Разбира се, съображенията, които тук се изказват, са основателни и тъкмо затова пък директорът днес ни предлага да влязат още две произведения от нашето наследство: "Вампи" и "Зидари". Но от портфейла на театъра не бива да отсъствува и трилогията на Талев. И ако след година време ми се предложи, защото тук съм говорил по това, да извадя някакво предложение, аз наново ще се върна към такова едно решение.

Така че репертоарът е обмислян сериозно в продължение на месец и половина и последният път, когато разсъждавахме с режисьорите, ние имахме едно много добро измерение, продиктувано и от ръководството, и специално от другаря Бучеджиев, ние да направим и едно предварително проекторазпределение, където да имат задължителни творчески заемки на двама души на една роля. Не механически, не с оглед на сирахомилство, а с едно достойно привличане на хора, които да имат своя дял в изграждането на нашата обща художествена работа.

И тук ние пак нямаме различия. Мислите, които Дупаринова изказа, аз изцяло ги приемам, стига да може и най-възрастните колеги да имат сили и възможности и да имат задача, която те биха могли да изпълнят.

и.а. МАРГАРИТА ДУПАРИНОВА Трябва да се намери специално.

и.а. ФИЛИП ФИЛИПОВ Разбира се, и това е също един начин да се търси. И когато се правят тези проекторазпределения, грижата за тревогите на артистите винаги трябва да лежи пред очите на режисьорите.

Така изграден този репертоар, той отговаря и на този много важен показател. Но първия показател той не е така разкритикуван и оборен. Тук става въпрос дали вместо този да бъде този,

а имена винаги могат да се кажат.

Ще се върна пак на Достоевски и понеже Николина Леова предложи да се кажат няколко думи за онова произведение, което все пак даденият режисьор би искал да защити, аз ще прочета какво казва Белински за Достоевски; "Добролюбов на времето видя главната заслуга на писателя в острото поставяне на важни обществени проблеми - значи много важна обществена пиеса с обществени същности. - В статията си по повод на "Унижените и оскърбените" той пише: "Защо Наташа губи волята и разума си, а Иван Петрович почитателно се отдръпва пред ветрогона Алюша? Защо старецът Тихменев, който търпи всевъзможни мъки на бащината обич не иска да прости на дъщеря си, за да не покаже, че отстъпва пред княза и сина му? Защо малката чудновато приема добрината на Иван Петрович и отива да събира милостиня, за да купи със събраните пари счупената от нея чаша? Коя е причината за всички тези нередни, поразително странни човешки отношения? Къде е коренът на това непонятно несъгласие между онова, което би трябвало да бъде според естествения разумен ред и това, което излиза в действителност?" И продължава: "Достоевски отговаря косвено на тези въпроси чрез изобразяването на резките социални контрасти на съвременността си и води своя Иван Петрович, от чието име се води разказа, към постепенното прозрение на истината за цялото това общество".

"А драматизацията на романа проследява героите и тяхната психика в най-ярките, преломни моменти от техния живот. Драматизацията предава гениалното умение на Достоевски да покаже раздвоеността на човешката личност, на нейното съзнание". Ами това е съвременното отношение към Достоевски, тази раздвоеност и чрез това да хвърли обвинение срещу дисхармонията в обществения ред и в обществения морал"

Аз искам да ви кажа, че не случайно един вековен театър като "Малки театър" се е спрял тъкмо на "Унижените и оскърбените" и преди известно време е излязла нейната премиера. Мене ми е много приятно, че моите търсения, мисли и подкрепата, която намерих в лицето на режисьорската колегия, на Литературното бюро, на много актьори, които са разговаряли с мене, съвпадат с това търсене.

Искем да изкажа още едно съображение за тези произведения. Съгласен съм с казаното за драматизацията, но Достоевски не е писал оригинални драматизирани произведения. И второ, ако ние приемем "Унижените и оскърбените", ние ще ангажираме девет женски роли, което е също едно съображение. Два-три от тях да имат големи изпълнители и нещата ще тръгнат по онзи път, по който трябва да изграждаме и по такъв показател нашия репертоар. Аз не казвам че това е основен показател, но той също е извънредно важен и би трябвало да се взима под внимание.

Мене ми се струва, че съображенията, които дрягарят Чапуров изказва по отношение на Шекспир, имат своите плюсове и минуси, защото тъкмо те, които са ходили и на тротоара са решили в последния момент да се откажат, показва колко е трудно всъщност да вземеш едно окончателно решение. А ние знаем, че проф. Мирски в това отношение е един от най-упоритите хора, които много задълбочено, много всеотдайно обмислят всичко онова, което им предстои да направят, и предложението за поставянето на пиесата на Шекспир е дълбоко обмислено.

Фактът, че днес той се спира на тази пиеса с оглед на известни обществени търсения и отговори, които иска да даде от сцената, показва, че много добре е обмислено всичко.

По отношение на пиесата "Сънят на разума" аз искам да кажа, че Севелина Гьорова с тази анотация, която направи на авто-

ра като гражданин, като творец, като търсене и това, че тази пиеса се играе във всички сериозни театри, показва, че ние би трябвало да имаме и такъв един сектор в репертоара. Това е също едно съображение при изграждане на нашия репертоар.

Така че, както виждате, при изграждането на репертоара важат много и много показатели. Затова лично аз бих помолил другарите да вземат под внимание това и другарят директор с пръв показ, че той за два месеца не може да навлезе така подробно във всички онези страни, които помагат да добие театърът необходимият репертоар, защото всъщност репертоарът е онези, които изгражда физиономията на театъра и творците, които ще бъдат ангажирани в изграждането на този репертоар. Ние да се обединим около този репертоар и в нашите творчески обсъждания, и в онова, което тази година ни предстои за репертоара и особено за другата година когато ще се прави репертоара, да му помогнем, а и той да вземе по-голямо участие, имайки пред вид двата показателя: съображенията, които дават сега известни значителни наши творци и онова, което ние също искаме за догодина в изграждането на този репертоар, а за тази година да си пожелаем да имаме една съвременна българска пиеса, където е на пръв поглед като че ли онова място, което е уязвимо в нашия репертоар.

Ще бъде лошо, ако през репертоарната година се яви в някой театър в България значителна съвременна пиеса, която ще е явление. Само тогава ще бъде лошо. А ако се явят постановки и пиеси, които са на едно добро равнище, но не са чак толкова за физиономията и лицето на нашия театър, за нас е по-добре една година, в която идва за пръв път Дико Фучеджиев при нас, да съберем сили, да съберем мисли, да съберем необходимото за един нов подход с авторите, да ги привлечем и да подготвим идването на тази пиеса вече много по-организирано, много по-целенасочено и да имам

една заслуга, че ние с нашите предварителни търсения сме намерили тази съвременна пиеса.

Аз одобрявам двете пиеси от наследството - "Зидари" и "Вампир" и ми се струва, че отлагането на "Железният светилник" не е нещо, което сме заковали, а е нещо, за което сме търсили временен изход и изходът в това отношение е намерен.

Аз говорих за голямата сцена и мисля, че време за други по-големи размисли и търсения нямаме, защото ние може би трябва да завършим сезона - това е моето дълбоко убеждение - с разпределение на една или две пиеси за голяма и малка сцена, които трябва да намерят своето единно разпределение, да не си пречат двете пиеси и дай боже да се намери, защото за малката сцена не знам какво мисли другарят Стефан Генов, но малката сцена иска също своите големи майстори. Тя не е сцена за експерименти само, тя е сцена, в която ние на всяка цена ще имаме една нова дума, по нов начин, ^снови средства изразена при близкия контакт с публиката, с една по-голяма лаконичност, с една по-голяма връзка със зрителят като компонент. Там, разбира се, нещата са затова и по-сложни.

Репертоарът на голямата сцена е изграден на много добра основа особено по тези показатели и ние смело можем да минем към неговото изграждане през тази година, а догодина да се потрудим заедно с общи усилия да внесем всички корекции, които би трябвало да има. Но за малката сцена трябва да обмислим нещата много по-добре още от тази година.

Аз изцяло приемам съветската пиеса, която вместо "Пяна" може да носи заглавието "Бюро за добри научни услуги", тъй като има такава реплика в пиесата. Това е един много голям автор, с голямо литературно майсторство, един съвременен проблем, който наистина е близък не само за Съветския съюз, където авторът е написал "Жалко, че се развива действието в наши дни", защото аз съм член

на Висшата атестационна комисия и виждам, че всички тези неща са толкова наболели, че нашата общественост започва по държавна линия да реагира остро на тези неща. Половината комисия беше сменена. Бяха постъпили много сигнали за такива нередности, които стават. Образите в тази пиеса затова са ярки, интересни. Може би другарите разчитат на нещо по-ярко и по-интересно, на нещо по-голямо, което би дошло. Дай боже да дойде, ние не сме театър, който ще завърши работата си през 1976/77 година и толкова по-добре е, че днешният разговор може да ни послужи като повод и като грижа, за да можем следващият репертоар да го изградим по-отдалече и с повече умение.

Това предполага обаче няколко неща.

Първо, предполага оглеждане на някои хора, за да влязат в трупата, за което Андрей Чапразов спомена. Аз не знам дали днес е денят и времето, тъй като имаме определен дневен ред, но съвсем справедливо е предложението за един-двама млади актьори, които да дойдат в театъра. Аз също бих казал, че начинът, по който ние работим някъде с двоен състав, е много важно нещо, за да увеличим палитрата на трупата. Винаги едно сполучливо участие на втори изпълнител в нашата работа предполага, че този човек досега не е бил видян в такъв аспект на своето творчество, на своето умение и на неговите усилия. Това също ще помогне да увеличим цветовете и синият цвят вместо да има пет разцветки, да стане със седем разцветки.

н.а. АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ

Разцветки има, но младост няма.

н.а. ФИЛИП ФИЛИПОВ

Така че аз завършвам с това, другарю директор, че дори и да има някакви съображения, които биха могли да се изкажат, работата е извършена с много добро намерение от страна на режисьорската колегия, подпомогната от Литературното бюро и разговорите, които имахте при Вас, и дават основание да мисля, че е настъпил моментът, когато ще

трябва да узаконим този репертоар, защото изпъква един творчески-кабинетен и промишлен момент. И Шекспир, и Достоевски, и Валехо, и българската пиеса "Вампир" или "Зидари" изискват една сериозна предварителна кабинетна работа не само на режисьора, а и на членовете на Литературното бюро, искат и отиване на място да се видят музеи, да се видят архиви, да се видят останали материали, за да може театърът и неговата научна работа да бъдат на равнище, а да не бъдат като нашия музей, поставен в чували.

Така че през лятото на нас ни предстои много сериозна работа по тази линия. Човек трудно би могъл да се преустрои в една друга посока и да търси едни другисъображения и да върши тази своя предварителна кабинетна работа.

За промишления момент втори път си позволявам да се спра. Не само първите пиеси трябва да имат своите художници, а и вторите, и третите трябва да ги имат и не на вълна да идват те, а едва ли не готовите скици трябва да се приемат от Художествения съвет и след това готовите скици за влизане в ателиетата да се приемат.

Нашите постановки имат и своята сложност в това отношение, имат и своите големи трудности. Всичко това трябва да влезе в един конвейър, за да върви работата.

Аз приключвам с това, като много моля, дори някои от колегите да имат някои съображения, които вероятно са важни, просто този път да се обединят и да ни помогнат с едно голямо напорежение, защото сме навлезли в месец юни, а когато се върнем от почивка трябва да започнат репетиции, в които да бъде заета половината от трупата. Може би при разпределенията, които ще правим, също да се спрем и да поговорим за онзи много по-важен момент за заетостта на трупата, където нещата са също чувствителни и където въпросът за някои евентуални участия, а не цели участия на втори

състав, да бъде един момент на тѹсения.

Плюс това искам да отбележа, че има няколко млади актьори, които са в театъра, а имаме и едно второ поколение от млади актьори, които макар по възраст да са много по-големи от тях, да речем с десет години или близо десет години, ние за тези хора трябва да мислим сериозно и да не ги пускаме така, както досега. Като изключа "Деца на слънцето", където те получиха основни роли, но те не са трима души, а са седем, получиха значителни творчески задачи, би трябвало на тези млади хора да им намерим място, а след тях стоят вторият пояс актьори, стоят и народни артисти, които трябва да имат своето участие и за всичко това трябва да имаме грижа.

ПЪРВОС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Благодаря! Има думата Сава Хашъмов.

Апелирам за краткост.

САВА ХАШЪМОВ

Съвсем накратко искам да изложа някои съображения във връзка с това, което

се каза досега.

Първото и основното, което си позволявам да споделя с вас, е по повод изказването на Стефан Гелов, че нашият репертоар за този сезон може да носи по-лек отенък, да бъде един по-лек репертоар. За мене това е несериозно. Никой няма да ни разреши, никой няма да ни позволи и никой от нас не може да очаква един лек или меко казано лековат репертоар за този сезон.

Ние сме национален театър и затова не можем да си позволяваме самите ние да тръгваме от по-лекото към по-тежкото, след като имаме всички признания и нападки на правителството, че все пак колкото и да сме критикувани, сме първият театър на страната и затова не можем да имаме такива съображения при подготовката и съставянето на репертоара.

Друг е въпросът, че репертоарът при едно по-сериозно разглеждане показва една по-трагична, една по-мрачна окраска като цяло. Вярно е, че на този репертоар липсва свежест, липсва нещо по-празнично. Но всеки от предложените автори сам по себе си е голям, сам по себе си е велик и ние не можем да възразим конкретно срещу никой от тези автори.

Естествено както Андрей, така и аз бих могъл да изредя много и много автори, които трябва да фигурират в нашия репертоар, но за съжаление и аз конкретно не мога да предложа нищо във връзка с това, което се каза тук.

н.а. АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ

Извинявай, и Мирски ме обвини в де-конкретизация. Аз имам конкретни предложения, но не исках да ви отнемам времето. За цялата листа имам конкретни предложения.

САВА ХАНЪМОВ

Казвам така, понеже изброи много имена. Общо взето смятам, че трите пиеси: "Унижените и обкърбените", "Антоний и Клеопатра" и "Сънят на разума" могат и трябва да вземат място в нашия репертоар.

Що се отнася до българската пиеса, при липсата на съвременна българска пиеса "Железният светилник" имаше своето място, но с предложението за "Зидари", за "Вампир" и с включването на "Големанов", среду което имам едно съображение, че изникна много спонтанно и веднага много спонтанно Бичо прие да бъде режисьор, въпросът се решава. Второто ми съображение е не за включването, а за този срок от четири месеца, който бе поставен от Стефан Генов за репетиции. Ако репетираме седем пиеси, не можем да си позволим половината от сезона да репетираме една пиеса. Това го казвам, за да се има пред вид когато ще се разговаря конкретно за тази пиеса.

Повтарям съображението за трите пиеси, като мисля, че

ръководството на театъра ще има правото да си каже окончателното мнение по българските пиеси.

Що се отнася до пиесите на камерна сцена, поддържам предложението за Пяна" на Михалков.

Приемам резервите, които се изказаха за съвременната българска пиеса "Канап", но взимам под внимание и съображенията на другаря Мирски и неговата увереност, че тази пиеса може да стане.

Леко резервирам съм също за "Кандидати на славата" при условие, че нямаме конкретен режисьор за нея. Ако имаме, тогава въпросът е друг, но ако нямаме, тогава дали не би могло да се намери нещо по-добро.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Друг? Юлияне, няма ли да кажеш нещо?

ЮЛИЯН ВУЧКОВ

Аз мисля, че няма никакво значение какво ще каже един външен човек.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Е, как да няма? Ти не си външен, ти си вътрешен човек.

ЮЛИЯН ВУЧКОВ

При положение, че те поставят, те играят, ние сме пост фактум. Аз имам много бележки, но не виждам за уместно да ги казвам. Може би е безсмислено.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

В какъв смисъл безсмислено?

ЮЛИЯН ВУЧКОВ

Имам бележки и препоръки за нови неща за редица работи, но виждам, че в края на краищата е важно кой ще ги постави и кой ще ги играе. Ние, страничните хора, дали имаме някакво мнение или не, не е толкова важно.

н.а. МАРГАРЕТА ДУПАРИНОВА Никой не е казвал такова нещо.

н.а. АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ

Кой ще ги играе, това е божия работа.

Сега говорим, че ще ги поставят нашите уважавани режисьори, а кой ще ги играе, това ще се види после.

ЮЛИАН ВУЧКОВ

Тогава да кажа нещо. Ще се спра само на репертоара.

Първо искам да кажа, че е невъзможно Народният театър да не постави една съвременна българска пиеса и се обединявам около тези другари, които казаха, че от всички български, които ще бъдат готови в най-близко време, трябва да се избере една, която може да не е най-добрата, но най-малко слабата от всички. И тя трябва да се играе. Не може нашият национален театър, който е давал пример не веднаж и не два пъти досега на любов и грижливо отношение към българската пиеса, да се лиши от съвременните проблеми. Вие знаете, че нашата съвременна пиеса се търси, тя се харесва от зрителите, това го доказва статистиката. Другарят Кръстев от Комитета ще ви каже, търси се, гледа се много съвременната пиеса.

В края на крайщата специално за българската пиеса, разбира се, без да плащаме данък на ниския критерий, да не бъде бездарна, да не бъде слаба, но една сравнително приемлива българска пиеса, с нормален критерий, ако се измери, най-доброто от това, което ще излезе, трябва на всяка цена да бъде поставено, макар и във втората половина на сезона.

Що се отнася до "Унижените и оскърбените" искам да кажа, че аз съм гледал постановката на другаря Филип Филипов във ВИТИЗ "Кр. Сарафов". Тя беше безспорно интересна, дори и неочаквано добра за възможностите на едни студенти учебния театър, с бележката обаче - мисля, че тук другарят Филипов няма да ми се обиди - че аз не харасех драматизацията. Считаю, че тя беше доста мелодра

матична - говоря за литературната основа, не говоря за режисурата и за актьорската работа - и бих искал сега да видя една друга драматизация на "Унижените и оскърбените", в която не мелодраматичното начало ще бъде изтеглено, а някои по-философски аспекти от творчеството на Достоевски.

Предполагам, че това не е тази драматизация, а ако е тази, мисля, че може да се предяви изискване за един друг прочит. Въпреки че по принцип, ако ме питате, аз бих предпочел да видя "Престъпление и наказание", отколкото "Унижените и оскърбените", но това е нече мое индивидуално разбиране.

Що се отнася до "Антоний и Клеопатра", трябва да кажа, че е правилна бележката на другаря Мирски. Не можем да чакаме един сезон, да чакаме два... Публиката чака четири години не по нейна вина, не и по ваша. Четири години чака да се поставят големи писатели. Ще се играе Шекспир. Разбира се! И другарят Мирски беше много убедителен, само аз искам като предпочитание да кажа, че бих искал да видя "Хамлет" на сцената на Народния театър. Мисля че блестящо и това Вие бихте могли лично персонално да поставите, а не "Антоний и Клеопатра". На тази пиеса не ѝ предричам прекалено голям успех. Много по-голям успех бих предрекъл на един "Хамлет" и дори се изумявам - много пъти съм го казвал, другарю Фучеджиев, - че в Българския театър "Хамлет" почти не се играе, а това е пиеса, която не слиза от репертоарите на всички театри в целия свят, особено много от националните театри. Това е пиеса с разкошни мъжки и женски роли, философска, години наред не е играна в София. Учебният театър да не го месим... Хората нямат зрелост за тази работа, тук се иска режисура.

Така че аз бих препоръчал с много по-голяма категоричност "Хамлет", вземайки повод от репликата на другаря Мирски, защото е ново, защото не е играно, то е ново, вярвайте, ново е, години

наред "Хамлет" не се е явявал в българския театър, с малки изключения. В края на краищата вие ще поставите и въпроса за разпределението, но нека да има и рискове в последна сметка. Изкуството е и риск, изкуството е и експеримент, ще се види, ще се потърси какво може да се направи.

Аз категорично възразявам срещу "Зидари", срещу "Първите", срещу "Вампир" и срещу "Кандидати на славата". Какво сме се юрнали с този Петко Тодоров! Това е един умозрителен, хладен автор, толкова тежък, толкова чепат, толкова труден за поставяне... Дайте нещо по-емоционално. Хем сложно, хем тънко, хем нещо, което да грабва душата и да носи нещо, което се казва заразителност на литературата и на изкуството.

С много по-голяма категоричност бих подкрепил "Когато гръм удари" - тук Андрей Чапразов е прав - една чудесна пиеса на може би най-големият български драматург до Девети септември Яворов. Това е пиеса, която може и на камерна сцена да отиде, може да се играе и на голяма сцена, т.е. няма да затрудни театъра и е едно голямо име, което с философията си, с поезията си ще влезе на сцената на Националния театър.

Така че категорично правя предложение за "Когато гръм удари" на Яворов. Категорично!

От другите аз бих подкрепил "Големанов" поради това, че "Железният светилник", против което аз решително възразявам, тази пиеса вече масово се играе из цяла България, скоро се дава и филма, което не трябва да забравяме, въпреки че филмът е бая спорен и не можеш да разбереш дали художник го прави или режисьор, и едното и другото орта будала се месиха и пр., но все едно, много е популярна още, много е в главите ни тази пиеса. "Големанов" е по-друг случай, защото нямаме филм - имаше, но беше преди 20 години и второ, може да се направи с по-друга сценична редакция, много

по-различна от Сатиричния театър, въпреки че чак толкова Калоянчев не е слаб... И той е артист. Има артисти и в други театри!

Честно да говорим. Артистите не са само в Народния театър.

н.а. АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ

Ти му увеличи процента!

ЮЛИЯН ВУЧКОВ

Аз обичам да си казвам мнението, та извинете. Но тук ще стане по-различно от това, което е там - с това съм съгласен, но да кажем, че тук има, а там няма и само по данни да се водим... Ние, другите, пък трябва да умрем! Да не вървим по тази линия.

Друго, което искам да кажа, е за "Вампир". Това е една битова пиеса. Страшимиров е голям автор, нека се играе, но в друг Софийски театър. В Народния театър трябва да се играе по-сложна драматургия, не илюстративна, не пиеси на външни ситуации, на случки, на сюжети, а пиеси, в които има атмосфера, има философия, има сблъсък на тези, на концепции, на възгледи и т.н., метафорична драматургия, ако щете, образна, дълбока, която те раздвоява и те кара да мислиш и те хвърля в по-сложни сфери. Няма да играем само с кобилници, менчета и пр. Тази елементарност в целия български театър не е много преодоляна. Ще ме извините... Ние критиците понякога сме и малко слуги и въпреки че имаме мнение, гледаме все така да ги премълчаваме тези неща. Аз съм за една по-дълбока, по-сложна драматургия. Но за "Вампир" - хубава, добра пиеса, но друг театър да я играе, нямаме нищо против. Тук да се изиграе "Когато гръм удари" - несравнимо по-философска, по-дълбока, по-сложна драматургия с ярки актьорски задачи. Назвам примерно.

Искам да направя една бележка и моля да ме извините, аз говоря откровенно. Много лошо впечатление прави на нашата културна общественост, че тук се поставят пиеси само за артисти от 50 до 60 години, въобще няма пиеси за млади артисти, няма млади артисти в този театър. Ни от тези между 20 и 30 години, пък даже тези

между 30 и 40 години и тях ги няма никакви. Поставяте въпроса сега те да играели дубльорство. А бе, другари, не става с дубльорство. Едно време кака Марта ми каза, че станала голяма артистка, защото играела големи роли. Че кой с две реплики ще стане артист? На тези хора трябва да се дават задачи. А вие искате все дубльори, трипльори и пр.

В Народния театър трябва да се постави една младежка пиеса само за младежки състав. Никакви дубльорства, никакви трипльорства!

н.а. РАЧКО ЯБАНДЖИЕВ

Къде е тя?

ЮЛИЯН ВУЧКОВ

Аз ви предлагам пиесата на Виктор Розов "На пътя".

н.а. МАРГАРИТА ДУПАРИНОВА

Никой не е против, но няма младежи.

ЮЛИЯН ВУЧКОВ

Ами назначете си. Това е един чудесен автор, хубава пиеса, не е играна в София. Освободете тези, които сте назначили, ако не ги харесвате, обече решете младежкия проблем. Вземете още, ако не ви достигат. После в "По пътя" има и стари хора. Четири-пет са младежките роли, другите са баби и дядовци, така че ще допадне.

Тази пиеса е поетична, хубава, Гьорова я знае и мисля, че срещу Розов не може да се възрази, достоен автор е, все пак на равнището на нашите изисквания.

Една друга хубава пиеса на един изключително силен автор за камерната сцена е "Здравей и сбогом" на Фугар. Това е чудесно произведение, даже това е един от най-големите драматурзи на съвременното, които толкова оригинално, дълбоко, сложно, метафорично изобличава капиталистическата действителност с такива ярки драматургични средства. Ето едно произведение, което също може да бъде поставено на камерна сцена.

За "Пяна" и "Капан". Да разсъждаваме конкретно. Трябва да има тематично разнообразие. "Пяна" и "Капан" са произведения, които имат горе-долу еднаква тематична насоченост. И двете произведения критикуват еснафа, потребителя, карьериста. Трябва да се потърси нещо по-разнообразно да има на сцената на този камерен театър. "Пяна" на Михалков е хубаво, сърчно, добре направена, вярно е, другарю Филипов, това, което казвате, за професорите и доцентите, но те пак много ще бъдат, пак ще ги произвеждат, други ще седят на страна. Но с пиесата, да речем, да се опитаме да решим проблема за това научно производство, но "Капан" при това положение малко се дублира с "Пяна" на Михалков.

И спрямо "Капан", ако я играете, аз по принцип смятам, че трябва да се рискува с млади автори, защото има нещо хубаво, прилично, криво в това, не само да чакаме другите, но имам някои сериозни бележки за пиесата и се надявам, че тя ще бъде подложена на една генерална преработка. Това не го казвам снисходително. Първата половина на пиесата е невъобразима скука. Елизат, излизат, приказват и мене нико не ме интересува от това, което говорят, мотаят се като мухи без глави... Не е този тип Чеховска драматургия, при която уж нищо не става, ядат, пият чай и пр., пък зад това клокочат дълбоки и сложни неща. В "Капан" съвсем не виждам подобни неща. Едва във втората половина на пиесата нещата стават по-драматични, по-философски, по-осмислени, но ако авторът първата половина на пиесата ^{не} качи на патерици, ако не на крака тя в този вид няма да удовлетвори, освен да се надяваме на големото майсторство на другаря Мирски да работи с български автори и дори и да им долише някои неща, ако трябва, или да им ги подсаже композиционно.

и.а. КРЪСТЬО МИРСКИ

Всякога се е работило така в театъра с авторите и то много.

ЮЛИЯН ВУЧКОВ

Първата част е много скучна. Хем е безсюжетна, хем не е прекалено смислена. Но да не търсим под вола теле, както едно време за Йордан Радичков. Нямам нищо против да се играе, талантлив човек е, но за "Януари" един артист от театъра казал, че идеята на пиесата била като ходиш в гората да не ходиш сам, защото мечките може да те изядат. Откъде го измисли пък това вече толкова сложно! Човекът кабер няма за тази работа, въпреки че е голям наш творец и той с основание би могъл да се играе.

Аз пак казвам: хубаво е насочването към една по-сложна драматургия, както прилича това на Народния театър, не сюжетна, не така илюстративна и с оглед на това направих някои от своите бележки. Ако има нещо субективно, то е естествено, но въпросът е да се разменят мнения.

"Сънят на разума" е една хубава пиеса, сложна, интересна, много мъчителна, много тежка пиеса, не знам как ще се справи театърът с нея, защото този тип драматургия малко е играна, но на pewno пък е хубаво да се експериментира, да се опитва, да се види, да се постигне, но успехът ще бъде много трудно извоюван, ако се извоюва с тази пиеса. Изобщо по този въпрос не бива да се съмняваме. Тя е трагическа гротеска, тя не е нито чиста трагедия, нито е само чиста гротеска и това сложно жанрово своеобразие изисква да се работи дълго и се надявам, че нещо ще се постигне.

Това са моите бележки.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Благодаря! Но какво значи "дълго"?

ЮЛИЯН ВУЧКОВ

Два месеца и половина...

н.а. РАЧКО ЯВАНДЖИЕВ

Много неща се казаха, аз не мога да видя във фантазията си бъдещия спектакъл, но бих се спрял на някои от предложенията.

Не знам, защото може би не разбирам или защото не мога да видя добре, но аз съм определено против "Сънят на разума". Това за мене е една скучна работа, много скучна. Съжалявам, че когато бях в Москва не можах да я видя, но дойдоха колеги, които са я гледали и бяха разочаровани от спектакъла, а бяха очаровани само от изпълнителя на Гоя, 76-годишния Болдуман /?/ и всички цъкат и се чудеха как е успял да запомни този огромен текст, а всичко друго около него се върти като на пантомима. Минала е без особен успех. Не вярвам в тази пиеса.

По отношение на "Капан" съм съгласен с казаното от другаря Вучков и аз мисля, че този "Капан" трябва основно да се преработи. Вярвам в Кръстьо Мирски, че той би могъл да измъкне нещо от него - и езика, и проблемите, които саподнесени малко евтино. Не мога да приема това.

"Кандидати на славата" е една съвсем наивна работа, която, независимо че е на Дядо Вазов, не е за Народния театър.

Има един друг въпрос, на който искам да обърна внимание. Примерно да се започне с "Антоний и Клеопатра", това значи да не се работи друга пиеса успоредно и не бива да се прави това, което направихме тази година, което беше преко силата ни и по една щастлива сручайност не дадохме жертви. Това не бива да се позволява, защото камерната пиеса не може да се смята второкачествена, там също трябва да влязат актьори, да влязат майстори, а когато се работи спектакъл за голяма сцена, той ще погълне всеки режисьор, а и всеки режисьор е ревнив и дърпа към себе си, гледа да вземе най-доброто.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Все някой ще остане...

и.а. РАЧКО БЪАНДЖИЕВ

Все ще остане някой, но с подръчни материали резултат трудно се получава.

Казвам добър резултат, защото имаме такива примери.

Съвсем мимоходом подхвърлям за една пиеса, която с Емил гледахме в Москва - това е пиесата "Семейство Турби" - "Дните на семейството Турби". Това е една интересна пиеса от революционната класика и мисля, че би могла да намери място. Разбира се, трябва да се обмисли, да се обсъди и т.н.

СЕВЕЛИНА ГЬОРОВА

Тя е предложена за догодина, когато ще се чествува 60-годишнината на

Октомврийската революция.

НИКОЛАЙ НИКОЛАЕВ

Тя ще се играе тази година от Военния театър и след това ще дойде при нас.

н.а. АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ

Те взеха и други работи.

н.а. РАЧКО ЯВАНДЖИЕВ

Искам още един път да повдигна този въпрос, на който всички обръщат внимание - за младите актьори-мъже. Разбира се, това влиза в точка разни, но когато се разпределя тази пиеса, аз не знам дали ще ни стигнат младите хора. Млади, свежи хора, хубави, интересни, темпераментни, такива ни трябва. Вие ще видите на какви трудности ще се натъкнем, когато започнем да разпределяме пиесите. Пак ще се мъчим да се пудрим, да се правим, да подскачаме... Този въпрос трябва да се постави на дневен ред час по-скоро, преди края на сезона, за да имаме пред вид идущия сезон на гастроли ли ще бъде, на определени хора без никакъв ангажимент^{ли} ще бъде, които да се види дали ще паснат със състава и т.н. Мъжкият състав трябва да се попълни с млади хора.

Това е, което исках да кажа.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Благодаря! Емиле, ти нещо ще кажеш ли? /Весело оживление/

з.а. ЕМИЛ СТЕФАНОВ

"Жестокостта ми се сломи и аз клям-
нах", но все пак да мажа две думи

по предложениния репертоар.

Мисля, че най-положителното е този упорит, сравнително дълъг и не лек труд, който е положен от Литературното бюро и режисьорската колегия да предложат за първи път конкретните бройки за голямата и за малката сцена, за разлика от други наши продължителни заседания, когато сме обсъждали много теми и още повече сме се обърквали.

Това от друга страна обаче респектира онази част от Художествения съвет, в която се включвам и аз, съветът на която какъвто и да е ще бъде не безотговорен, но ще бъде даден като съвет само, защото тези, които ще осъществяват пиесите, ще направят решения на спектаклите и ще доведат до край решението на свръх за дача на конкретния спектакъл, това са режисьорите, които вече си се установили на заглавия, на автори.

Затова казвам, че един такъв съвет ще бъде малко безотговорен, защото ^{все} едно е да съветвам някого, който си е избрал гонимца, дали да я вземе или да не я вземе.

Но все пак трябва да се изрази някакво мнение по това общо решение. Мене лично ме вълнува и смущава това, че цялостно репертоара има тъмна окраска. Севелина каза нещо за търсене измеренията на човешката душевност, но всичко това тук в общи линии е душевност на вчерашния човек. Почти не се забелязва днешното и утрешното, а в един репертоар, в търсенето на неговата линия, особено на театър като нашия, тази утрешна душевност трябва да се загатне, колкото и да се оправдаваме с това, че не можем да намерим съвременната драматургия.

Аз мисля също така, че за всичките предложени пиеси този кабинетен период, за които говори другарят Филипov, ще бъде много

дълъг и труден. По моему всичките пиеси трябва да се адаптират за наша сцена, за нашата труппа, пък ако щете някои от тях и за душевността на нашия зрител, защото аз считам например, че "Сънят на разума", която е написана много талантливо, като психология, като душевност е доста далечна и чужда на нашия зрител. Нашият зрител ще се осведомява, ще се задълбава в дебрите на инквизицията, на отношенията от онова време, така както ако отидем в Испания да играем "Хъшове" и трябва да ги запознаем с турското робство. Ще им бъде чуждо като тема, като душевност, като протест.

"Сънят на разума" освен това засяга едни проблеми за властта, които в днешно време 21 години след Априлския пленум са по моему горе-долу демодирани. За мене днес проблемите за властта са проблеми на отговорността пред обществото, проблеми за ръководството на това общество и т.н. Но така или иначе тук има доста сомнабулистично изразяване на отношенията между абсолютен монарх и творческа личност, несъгласуваността и противоположността на тези две институции, на тези две психологии, на тези две душевности.

Трудна, много мъчителна пиеса. Аз откровено признавам, че всичките тези картини на Гоя нито съм ги видял, нито ги разбирам.

За "Унижените и оскърбените" аз считам, че също трябва да се положат големи усилия, за да може литературният вариант да добие възможния най-съвременен вид, защото във всички случаи това е един разрез на отношенията от преди повече от сто-сто и петдесет години. Колкото и да им търсим кореспонденцията с днешното време, това са все пак проблеми до известна степен решени в нашето общество и ще има във всички случаи един характер на борба пишен, пъстър, сериозен, дълбок, но трябва да се направи, защото в тази драматизация много ме дразнеше това, че щом закъсат драматурзите току

извадят на преден план действащото лице, за да разкаже нещо станало, нещо, което не могат да покажат, или няма време да се покаже от огромното произведение, от дълбоките разработки на Достоевски.

Съгласявам се, че другарят Мирски, който така завити новата българска пиеса "Клопка", сигурно ще направи всичко възможно да докаже това художествено. Но аз не знам каква борба и какво утвърждение ще се намери на една съвременна наша позиция чрез този тотален еснафък в тази пиеса. Може би аз съм много субективен, самият аз преди 6-7 години съм се развеждал и знам обществените, социалните и юридически позиции по въпросите на развода, дената и тем подобни обществени проблеми, но по моему тук всичко е решено така схематично, грубо казано, че... Иначе пиесата е написана доста ловко, тя е със строен сюжет, тя е с известно развитие на вътрешните междинни връзки на персонажите, но е от категорични персони. Тоя бояджия... това е такава шаблонна фигура във съвременната естрадна комедийна линия, че... по-добър - здраве му кажи! Тази проститутка, която се нарича Манката, даже и името е традиционно и шаблонно, изпада в много отношения, които остават неясни. Вярно е, че авторът има скрити хубави, честни замисли, но как ще се извадят, за да излезат от този еснафък и да се покаже тази чиста и хубава линия!

В крайна сметка образите от схематизъм недостигат до съчувствие. Този щелър баща и собственик, който си отваря къщата за да се спасяват хората в зимната нощ, в крайна сметка се оказва един много груб душевно човек, който е изгонил жена си, която пак банално е актриса, която той обвинява, че пътува с любовниците си и затова не ѝ оставя детето. И тази мила хлапачка, която ками случайния си приятел с уиски, с всичките съвременни питиета. Значи тя много добре познава този бар. За половин час решава да

тръгне с нов непознат човек за цял живот... Ние се съгласихме, че тя отхвърля родителите си като неразбиращи съвременето подобно на младия човек и макар че е живяла до 18-тата си година там и е използвала баща си най-рационално, сега прави каквото си иска. Значи тя е егоистка. И сега това ли е младежът, който ние ще посочим за пример, който ще трябва да извадим в чистота и някаква перспектива.

За мене това е трудна пиеса, много шаблон има в нея, много еднообразно решение.

Ще направя едно малко лирично отклонение. Преди време ми разказаха семейния проблем на един герой като първия наш партизанин от Добринище Иван Козарев. Вуйна, динамична натура, пиринския Вилхелм Тел, когото през 1934 година затварят като осъден до живот. След време неговата другарка се залюбва с един наш другар и отива в Разлог, защото не знае кога ще излезе той от затвора, а тези деца трябва да се хранят. И когато той излиза от затвора след няколко години и всички чакат този балканджия, този балкански Отело да я унищожи за тази изневяра, той занася единствената вещ от къщи шевната машина и казва: "Вероятно ще ви се родят деца да им шиеш дрешки". И животът му тръгва в една линия на себеприцание, на героизъм. Това разбирам да сложиш в отношенията, а не една актриса, един карьерист научен работник, делат детето на две... Банална работа! Съжалявам, че така се изразих, но...

Това имах да кажа. За голямо съжаление не мога да направя предложение.

НИКОЛАЙ НИКОЛАНВ

ако съм груб.

Аз винаги съм бил малко краен, играл винаги на ръба и моля за извинение,

Другари, всичките тези думи, които тук търкаляхме в про-

дължение на два часа и половина, можехме да ги сведем до минимум, ако всички тези литературни и касански десекции на предложените пиеси, които направихме тук, ги бяхме направили преди два или три месеца. Сега вече е много късно. Защо?

"Всако дете е една надежда" - казва Пабло Неруда. "Всеки директор е една надежда" - казвам аз. Директорът дойде по стечение на обстоятелствата твърде късно, когато вече основният подслез върху репертоара беше хвърлен и затова се присъединявам веднага към изказването на другаря Филипов, който казва, че вече е много трудно и то си е така, след като си обикнал нещо тук да давам иде идеи на моя учител Мирски какво да прави...

Аз сега мога да му кажа на моя учител защо не вземем да играем "Томас Бекет", която е една голяма, чудесна пиеса, гениална, с много роли и той ще ми каже това, което каза, и е прав.

Тоест, общо взето мисля, че нашият репертоар страда от общ поглед, от обща концепция - тази модерна дума - много е черен тъмно черен, тре ноар репертоар, с много кръв, сълзи и аборти. Говоря за първата пиеса, която отпадна. Обаче това е положението, трябва да го правим, няма друго. Можем да разнообразим малко тази чернотия с "Големанов" и затова предлагам и горещо се застъпвам за една класическа комедия. Всяка пиеса по отделно е чудесна, режисьорът зад всяка пиеса - няма какво да го обсъждаме - е чудесен, ще станат чудесни представления, но общо ми се чини, че е много тежък нашият театър, за което ни упрекват от години наред, че все сме тежки, че от "Свекърва" нямаме нито една комедия в репертоара. Извинявайте, седем години вече станаха!

Така че една комедия би разнообразила репертоара, разбира се от големи автори и поставена от големи режисьори.

Благодаря ви за вниманието.

ПРЕДС. ЛИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Друг? - Другарката Гьорова.

СВЕЛИНА ГЪРОВА

Искам да кажа нещо, като че отнема много малко време, по повод на драматизациите. Съвсем справедливо се говори тук, че няма съвременна тема и т.н. и аз мисля, че не бива да бъдем твърде чувствителни по отношение на драматизациите, защото справедливо е това, което се каза, че репертоарът не е съвременен. Това е най-големият му кусур. И тук напълно прав е другарят Емил Стефанов, че ги няма проблемите на днешния човек. Дори и "Капан", която едни повече я харесват, други по-малко, и тя показва едни негативни явления. Онова огромно, положително начало, което търсим, не го намираме тук.

Искам да ви прочета тук съвсем кратко едни бележки на Станиславски пред художествения съвет на МХАТ десет години след установяването на съветската власт за репертоара. Той казва: "Ние включваме класическите пиеси в репертоара, от една страна, защото те са много необходими на новия зрител за запознанство с културата на миналото, и от друга - защото те дават възможност за растеж на актьорите, за овладяване на художественото майсторство. Сега ние работим над следните раздели от репертоара:

руска класика: "Таланти и поклонници" от Островски,

западна класика: "Гостилничарката" от Гулдони и "Мистър Пикви" по Дикенс, драматизация на Бенгстер, Молиер - "Тартюф" и..

Основна работа в плоскостта на съвременния репертоар за нас са пиесите на Горки. Ние работим "Сред хората" по Горки, драматизация, и сме включили също "Егор Бѐличов".

От съвременния западен театър малко пиеси могат да заинтригират МХАТ - СССР. Затова до появата на пиеси, които по своята дълбочина отговарят на поставените задачи, ние се въздържахме от тяхното включване в репертоара. Опитът от последните години с пиесата "Реклам" не ни удовлетворява"

Както виждате, в един репертоар за един сезон при наличие на толкова пиеси от Горги има две драматизации. Не е в това въпроса. Второ, и те, както и ние се опитваме, са направили едни раздели на репертоара и затова буди недоумение казаното, че твърде невежествено сме обяснявали коя пиеса към кой клон принадлежи. Това не е от подценяване възможностите на хората да не могат да преценят една творба към кой клон принадлежи, а да се види какво ние имаме в съответния тематичен дял и какво нямаме.

Мисля, че справедливо се постави въпросът за младежката пиеса и понеже имаше една инициатива от младежкия състав на театъра за подготовка на такава пиеса, аз искам отново да се върна към едно предложение, което ние направихме, за "Съмнителната истина" - комедия преведена великолепно в стихове от Вадой Ралин. Тя ще може много добре да представи нашия младежки състав и е една комедия, защото справедлива е забележката, че наистина на голяма сцена натежават пиесите.

Второто нещо, което искам да кажа, е, че също напълно справедливо е това, че ние предлагаме на Художествения съвет един доста окончателно разпределен по режисьори репертоар. И естествено, при положение че на нас ни беше възложена задача от ръководството да направим още отсега един проекторепертоар - тематичен и по заглавия - за следващите два сезона, аз мисля, че би следвало за следващия сезон ние по-отрано да подготвим работата и тя да протече на два етапа. Един етап, на който в Художествения съвет да бъде поднесен един по-широк кръг от пиеси, и втори етап, в който съобразно предложенията на хората да се говори за един конкретен репертоар от 7, 8 или 9 заглавия.

И тук отново искам да повдигна един твърде технически въпрос, който много сериозно спъва нашата работа. На мене ми е твърде неудобно, когато трябва да предлагаме репертоар да даваме по два-три

екземпляра от всяка пиеса и да молим хората за една вечер да го прочетат и да го върнат. Мисля, че това е съвсем ненормален начин на работа. Нашият колектив и особено членовете на Художествения съвет трябва да имат възможност през цялата година да се запознаят с всичко ново, интересно, което идва в театъра, превежда се, на което ние спираме нашето внимание, така че пиесите трябва да се печатат по 40-50 екземпляра, за да може всеки да има в къщи по един екземпляр и когато стане разпределение, да може да си дойде с пиесата.

Този въпрос трябва да бъде решен, за да поставяме нашият разговор на една по-задълбочена основа. Такова едно протичане на работата ще бъде нормално и то може да ни осигури по-сериозно заангажиране на тези интересни мисли и въздействия, които хората изказват по отношение на репертоара.

Замене не е едно откритие, аз не съм от вчера и този театър, но за мене много радостно е, че хората живо се възликуват от това, което ще се работи в театъра, а това показва, че въпреки целият академизъм на нашия театър, меракът не е истинал, с който в края накраищата се прави това изкуство. И ние трябва да използваме в максимална степен това въздействие на хората, този темен общ поглед върху нещата, това желание в нашия театър да се играе най-доброто, което е възможно да се играе.

Това е.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧАДЖИЕВ

Другари, обсъждането според мене протече нормално с различни позиции от няколко страни, които, естествено, заслужават внимание.

Вие тук сте от по-рано, за мене това заседание е първо от този род и ако мога да извадя някаква поука, това е поуката, че очевидно методиката, по която се изготвя репертоарния план на

театъра, има някои недостатъци и за следващия сезон аз ще поло-
жа усилия заедно с режисьорите и с Литературното бюро тези недос-
татъци да се избегнат или да се сведат до минимум. Но в момента
аз не мога да направя друго, освен да защита този вариант с
някои допълнения за българската класическа пиеса.

Трябва да ви кажа, че разговарях с Енчо Халачев и ис-
ках от него да промени своето решение, но той не се съгласи. С
другаря Филипов направих един сондаж да промени своето решение,
но и той не се съгласи. След това видях, че не е лесно на един
режисьор да промени своето решение, или поне тази работа за
съставянето на репертоара и определянето на режисьорите по него
трябва да става в една значително по-начална фаза на базата на
една по-широка подборка от пиеси. Тоест ако Енчо Халачев не иска
да направи нещо от тези, които му предлагам аз, да направи друго,
което пак аз му предлагам, а не това, което обезателно той мисли,
че трябва да направи. Но това е проблем, който трябва да се реша-
ва в продължение на цяла година. Тогава ще имат възможност да взе-
мат участие в обсъждането и актьорите, и особено големите наши
актьори, защото аз тук не мога да кажа, че Андрей Чапразов, Сте-
фан Генов, Рачко Ябанджиев и Емил Стефанов говорят неща, които са
несъстоятелни. Между това, което те казаха, има много сериозни
неща, но за съжаление в момента аз не мога да направя друго,
освен да предложа да вървим към този репертоар.

Утре допълнително с режисьорите и с Литературното бюро
ще прегледаме още веднаж нещата. Единственото, което мога да
направя в момента, е още веднаж да повтора, това, което казах в
началото, че аз не съм имал възможност да взема участие в подго-
товката, така както аз мисля, че трябва да се подготвя репертоара.

Разбира се, това не е упрек към Литературното бюро и
към режисьорите, пък и в края накрайщата не съм аз, който ще

открие как се прави репертоар, но така или иначе аз имам някакъв възглед, който в момента заявявам, че не съм могъл да реализирам при подготовката на един репертоар поради липса на време.

От друга страна трябва да кажа, че този репертоар има качества и аз апелирам към всички наши актьори, които направиха възражения, да положат усилия за една сериозна защита на репертоара. За мене това е един преходен момент, вие ще се съгласите с това, и апелирам към всички за подкрепа на онова, което ще бъде като последно решение, а то всъщност трябва да бъде решение на директора.

Приятно беше да бъде, ако така, както свободно участвахте в обсъждането и изказвахте своите идеи, но сехте отговорност за репертоара, но в последна сметка знаете, че отговорността за репертоара носи директора и кривите дърва отиват по гърба на директора, за което аз, разбира се, не се жалвам, но за тази година това е положението и моля да разберете това нещо.

След едно окончателно оглеждане за класиката ще включим няколко заглавия. Очевидно "Унижените и оскърбените" ще остане, очевидно "Антоний и Клеопатра" ще остане, очевидно Валиехо ще остане. Можем още веднъж да разговаряме, но това е друг въпрос.

Ще прегледаме още веднъж цялото предложение и тъй като много закъсняхме, защото в понеделник най-късно трябва да го представим в Комитета за изкуство и култура, смятам, че с това можем да приключим обсъждането. Нямам възможност просто да се впускам нашироко за това какъв трябва да бъде репертоара, какво и как да правим. Моля да ме извините.

С това предлагам да приключим по тази точка и да преминем към точка 3 от дневния ред.

III

ПРЕДС. ДИМО ФУЧЕДЖИЕВ

Другари, въпросът за привличането на млади актьори-мъже основателно занимава всички и трябва да ви кажа, че аз се отнасям много сериозно към него, въпреки цялата сложност на ситуацията, защото ние не можем да стиваме към хора, които не познаваме, не знаем какво представляват, нито пък - ще се съгласите с това - имаме възможност да ходим да ги гледаме. Като ми предложите един актьор най-добре е аз да отида да го видя, пък и не само аз, а за да се защитим от грешки, това трябва да го направи някакъв орган в театъра. В момента това е трудно да се направи, сега театърът заминава на турне и ние така или иначе при търсене на млади сили трябва да са спрем все пак на хора, които вече са се изявили, които са показали категорични данни, защото на нас средни актьори не са ни необходими. Говоря за младите.

Задачата за мене е много ясна. Имаме тук тиванските старци, както ги нарече Андрей Чапразов, след това с изключение на един-двама има един вакуум и се създава много голяма опасност този вакуум да нараства и да изпаднем в една много неприятна ситуация. Тя вече съществува, а колкото повече времето върви нататък, ще нараства. Но попълнението на тази могъща група от актьори е много сериозен проблем и аз не бих се решил да се вземат хора, които не познаваме, въпреки условието, че това е за една година. програмен пробен период или дебют.

Мога да ви кажа една идея, която ние тук обсъждахме с режисьорите. Повиках един млад актьор Юри Асенов, на който в момента изтича срокът в Сливенския театър, и го накарах да подаде една молба, за да го видим и да го назначим за една година, но това направих на базата на неща, които ми са казани за него. От

много страни съм чул самоположителни неща. Ще видим един филм, в който той играе централна роля.

Имам идея да включа за гастрол Стефан Данаилов от Военния театър

н.а. РАЧКО БВАНДЖИЕВ

Той категорично не иска.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Ако му предложим нещо подходящо, ще иска. Аз също съм говорил с него.

Също така имам идея за Антони Генов за гастрол.

Това са тримата, за които в момента мога да ви кажа. Знаете, че тази работа е трудна, пък и без това вървят приказки, че оттук се подготвя взимане на актьори, на режисьори и т.н., но искам да ви кажа това нещо, за да знаете, че се мисли по този въпрос и аз се страхувам и искам да го направя по възможно по-най-солидния начин.

Проблемът със Стефан Данаилов наистина е много сложен, но това, което предстои ни да направим, е да се намери място в една постановка и аз моля режисьорите, защото те също много повдигат този въпрос, като се прави репертоара и примерното разпределение, в което аз ще имам възможност за известна намеса, да изясним окончателно тези работи. Затова искам да се направи едно примерно разпределение на репертоара за цялата година, което няма да се обявява, ще се обявят две пиеси - "Клопка" за малката сцена и евентуално "Сънят на разума" за голямата сцена, но другите разпределения също ще бъдат направени за мое сведение, аз искам това нещо. Искам да видя по какъв начин ще бъде разположен актьорския състав на театъра, защото ние имаме 65 души актьори, искаме да вземем млади, които много ни трябва, стават 70 души и тези 70 души след като ги имаме, трябва да играят.

Съгласен съм със Стефан Генов, че ние не трябва да правим нашия репертоар с оглед на всяка цена всички да включим, но

от друга страна ще се съгласите, че след като нашият актьорски състав е 70 души; трябва да търсим начин на тези хора да им създаваме работа, защото иначе стават кляки, стават разговори, а изобщо бездействието разлага. Това е един начин за самозащита.

Така стои въпросът за младите актьори. Това е една идея, която аз ще положа усилия да реализирам. Тоест два гастрола и младият актьор Юри Асенев, на когото сега свършва ангажмента. Да бъдат евентуално включени в трупата на театъра през новия сезон

Андрей Чапразов искаше да каже нещо.

н.а. АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ

Имам конкретно предложение за Радко Дешлиев.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Имам го пред вид.

н.а. РАЧКО ЯВАНДЖИЕВ

Това беше моя идея, споделил съм я с него.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Той къде е сега?

н.а. АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ

Мисля, че е назначен в Стара Загора, но още не е поел.

з.а. ЕМИЛ СТЕФАНОВ

Там ще срещнете трудности, защото е първи сезон.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Те са за гастроля. Ще извикаме и Радко Дешлиев. Ще се срещнем с него и ще

разговаряме.

н.а. АНДРЕЙ ЧАПРАЗОВ

Аз не познавам Асенев, но между двамата палитрата е доста на разстояние.

Единият ми се струва, че е лирико-драматичен, другият е лиричен. Играе ролята на Бенковски. Хубаво говори.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Ако можем да ангажираме трима-четирима души - един-двама постоянно и

едни-двама гастрьоли, ще бъде добре, но за това трябва да се разберем с режисьорите, за да стане едно идеално бих казал разставяне на силите, за да можем да получим ефект от тази работа. Иначе ако ги вземем само да дойдат тук или да ги включим в нещо малко... Тук става дума за хора, за които трябва да се гледа в перспектива, за които всички твърдим, че имат качества и които заедно с другите наши по-млади актьори тук трябва да бъдат наследници на нашата голяма талантлива група актьори. Ето защо при разпределението на ролите трябва да се съобразим с тази работа. В никакъв случай аз няма да се съглася, ако не се предложи каквото трябва на тези хора. Не се ли предложи нещо сериозно, аз няма да го никам този човек.

Темата е обща. Всички говорим за млади хора. Аз разговарях с 40 души в този театър с хора от театъра и от вън и всички казаха, че трябва млади мъже. Щом трябва млади мъже, ето аз ви казах три имена, вие казахте още едно, които на първо време ще бъдат достатъчни. Имаше възможност да маневрираме с гастролите, които са най-нормалния път за влизане в един театър. Ще видим но трябва да им дадем възможност да се защитят.

н.а. РАЧКО ЯВАНДЖИЕВ

Едно допълнение: влизането в Народния театър трябва да става през сцената, а

не по обратния път.

Второ, понеже на нас ни предстои турне, което не е леко, повечето от хората играят всяка вечер, искам да кажа и по това нещо. Ние, по-старшото поколение знаем как да се държим - говоря в художествено отношение, - ние знаем как хората ни чакат, как ни приемат, как ни посрещат и Народният театър трябва действително да бъде на висота по отношение на художествените си задължения. Ние всичко това го знаем, но просто като препоръка бих казал на другаря директор да напомним тези неща: къде отиваме, какви задачи

имаме.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Това ще направя на срещата.

н.а. РАЧКО ЯВАНДЖИЕВ

Разбира се, трябва да се види и организационната страна - това, което е необходимо, готово ли е, защото имаме само три дена още. Уредени ли са хотелите, салоните и пр., защото трябва да бъдат осигурени на хората нормални условия през тези 20 дни.

Разбира се, главното е представянето на театъра на висота.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ

Другари, да приключваме.

Закривам заседанието на Художествения съвет.

Закривам заседанието на Художествения съвет.

К р а й - 18 часа

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

/Дико Фучеджиев/

СТЕНОГРАФ:

/А. Ангелов/